

Володимир ЯЩУК: «Вдалося сформуванати потужну команду»

Іллінецька територіальна громада виграла від того, що лише в кількох селах, які нині входять до її складу, свого часу, на початку адмінреформи, знайшлися любителі «ще трошки покерувати самостійно і подивитися, що воно з того об'єднання вийде». А коли побачили, що все виходить нормально, майже всі «по ходу» приєдналися до тієї половини району, яка й склала Іллінецьку громаду.

6 стор.

«Нагороду присвячую полеглим побратимам»

В одному з попередніх номерів «Вінниччини» (16 листопада) ми розповідали про мужню захисницю України Наталю Фіялову з міста Бар, яка провела у ворожій неволі рашистів майже сім місяців і 17 жовтня разом ще з 107 українськими жінками повернулася додому. Вона поволі відновлює втрачене здоров'я, радіючи спілкуванню з рідними і друзями. А днями сталася ще одна знакова для Наталі подія — Президент України Володимир Зеленський нагородив її орденом «За мужність» III ступеня.

Після отримання з рук Президента нагороди у соцмережі з'явився допис Наталі Анатоліївни, де вона написала: «Нагороду я присвячую моїм полеглим побратимам, які навчили мене мужності. Багато емоцій про цю нагороду, але... я вдячна і наполегливо працюватиму далі. Поважаю та всім серцем підтримую нашого Президента і переглянула про нього думку з початком повномасштабного вторгнення. Це

справжній лідер та керівник. Не всі рішення зрозумілі широкому загалу, проте шлях до перемоги стрімкий і наполегливий. Дякую йому. Це надлюдська відповідальність та титанічна праця. Критикувати і поливати брудом можуть лише люди, які близько не уявляють масштаби його відповідальності і не спроможні відповісти навіть за себе та свої дії. Це лідер, а не «лідер». Бо він попереду, а не за спинами. Це моя позиція, і мені чхати, хто що про неї думає. Вона становилась 24 лютого 2022 року та залишається непохитною. У цих очах втома, вдячність, мужність і вірність. Він зробив свій вибір. І я пишаюся жити і боротись з ним. Хто б що не казав».

А землячка Наталі Олена на своїй сторінці у фейсбуку пише: «Наша рідненька, наша захисниця!!! Дякуємо, що боролась і борешся далі за нас, за Україну!!! Ми всі дуже хвилювалися за тебе, 7 місяців полону. Те, що ти пережила, не дай Бог нікому! Але ми завжди вірили, що ти витримаєш те пекло і повернешся додому, до нас!!! Я дуже пишаюся тобою! Твою вірністю, сміливістю і стійкістю! Нехай ангел-охоронець завжди буде з тобою і оберігає тебе!!!»

Віктор ЗЕЛЕНЮК

Відтепер вашу улюблену газету можна передплатувати й онлайн, навіть не виходячи з дому

Варто лишень завітати на наш редакційний сайт, і одразу ж вам в око впадуть дві сині клавіші. За допомогою однієї можна передплатити газету на півроку. А за допомогою іншої — на рік. При цьому нагадаємо, що можна передплатити й електронну версію газети. Також на півроку та рік. У такому випадку вартість передплати практично удвічі дешевша від паперового носія. Відповідно, 150 та 300 гривень. Як це зробити? А нічого складного. Проплачуєте кошти на редакційний рахунок: UA593204780000026008924431157 (його можна знайти в газеті на передостанній сторінці) у ПАТ АБ «Укргазбанк» м. Києва. Квитанцію надсилаєте на редакційну електронну пошту: vinnichina-gazeta@ukr.net І з Нового року ми вам надсилатимемо електронну версію газети.

Щиро ваші «вінничани»

Вінниччина Передплатний індекс 91672	1 міс.	3 міс.	6 міс.	12 міс.
	54,20 грн	162,60 грн	325,20 грн	650,40 грн

Шановні працівники органів місцевого самоврядування, депутати всіх рівнів!
Щиро вітаємо вас із Днем місцевого самоврядування!

Майбутнє нашої держави неможливе без розвитку місцевого самоврядування. Ваша наполеглива і самовіддана праця, високий професіоналізм і компетентність, відповідальність та активна громадська позиція є гідним внеском у розбудову нашого регіону і держави, особливо в умовах російської військової агресії. Нехай надійними супутниками вам стануть розуміння і підтримка всіх територіальних громад.

Міцного здоров'я, щастя, родинного благополуччя та здійснення всіх ваших життєвих планів і сподівань.

Генеральний директор ТОВ «Краєвид Поділля» Григорій ПУГА

Шановні працівники органів місцевого самоврядування, шановні депутати!

Щиро вітаю вас з професійним святом — Днем місцевого самоврядування в Україні!

Цей день пов'язаний зі здобуттям Україною незалежності і розбудовою власної державності та демократії. Перед нами стоїть глобальне завдання — спільними зусиллями відбудувати Батьківщину та побудувати Українську державу європейського зразка.

Пам'ятайте, ви люди активної життєвої позиції, лідери територіальних громад, організатори втілення в життя волі народу. Ваш високий професіоналізм, відповідальність та активність, наполеглива й самовіддана праця, компетентність — є тим внеском у розвиток держави, якого очікують ваші виборці та інші мешканці громад.

Нехай цей святковий день додасть всім нам натхнення і наполегливості у спільній справі, зміцнить авторитет нашої держави у всьому демократичному світі!

Нехай щира людська вдячність та повага будуть нагородою за вашу нелегку працю. Бажаю, щоб усі життєві негаразди обходили стороною, а любов та підтримка ближніх зігрівали серця в воєнний час.

Слава Україні!!!

Депутат Вінницької обласної ради Олександр ХОМ'УК

Ямпільська міська рада

щиро вітає депутатів міської, районної, обласної рад, членів виконкому, очільників старостинських округів, працівників апарату ради з Днем місцевого самоврядування.

Зичимо здоров'я, успіху у всіх розпочатих справах, об'єднання всіх зусиль задля Перемоги, мирного неба над головою та подальшого розвитку України.

Ямпільський міський голова С.І.ГАДЖУК

РЕКЛАМА

ПрАТ «Вінницяоблпаливо»
ВУГІЛЛЯ АС, АМ, ДГ, ДГР
БУДІВЕЛЬНІ МАТЕРІАЛИ
БРИКЕТИ
ТОРФ'ЯНИ ТА ДЕРЕВНІ
Тел.: 096-348-79-64, 067-430-28-89
Доставка автомобілем.
Склади у кожному районі області

КУПЛЮ земельний пай
093-499-64-40

Нехай його душа знайде спокій на небесах

Підступна та безжальна війна знову накриває глибоким смутком Барську громаду. Знову Герой, якого не судилося дочекатися.

У боротьбі за Україну віддав своє життя наш земляк, Герой Кульчицький Віктор Михайлович, 1978 р.н., житель с. Сеферівка.

Ще із 2014 року воїн став на захист України та служив у зоні проведення АТО. Не вагаючись, з першого дня повномасштабного вторгнення Віктор знову пішов на захист нашої держави. Протягом усіх місяців війни безстрашно воював із ворогом, виборював мир усім нам.

Барська громада у скорботі схиляє низько голови перед пам'яттю Захисника та висловлює щирі слова співчуття рідним людям. Пам'ять про Героя України Віктора Кульчицького буде жити вічно у серцях рідних та всіх українців, чий спокій боронив воїн.

Вічна і світла пам'ять, повага та шана Герою України. Нехай його душа знайде мир і спокій на небесах.

Із сайту Барської міськради

Не «візьмуть» ні міна, ні граната

Представники однієї з вінницьких компаній передали для саперів-земляків захисний костюм українського виробництва вартістю 190 тис. грн.

Це легкий костюм-трансформер для розмінування на основі бронжилету «Оберіг-6» 6 класу захисту з захисним шоломом та ба-

лістичними протиосколковими пластинами. Він повністю захищає від уламків гранати чи мінометної міни.

Під час створення обладнання було враховано побажання вінницьких саперів. Американський аналог коштує у рази дорожче.

Командир інженерно-саперного взводу Сергій Логін подякував представнику компанії за отриману допомогу.

- Переданий костюм — це надзвичайно важлива допомога для нашого взводу. На передовій — це незамінна річ для захисту наших саперів, адже це рятує життя, - зауважив він.

Із сайту Вінницької ОВА

Полягли заради нас

Герої повинні залишитись у пам'яті народу навіки, адже вони по жертвували своїми життями, щоб жили ми.

Бойовий медик **Костянтин Тимошенко** із села Руданське Шаргородської громади, 1995 року народження, загинув у Бахмутському районі Донецької області.

Поблизу населеного пункту Терни Донецької області 27 листопада віддав життя воїн **Олександр Звізда** з Уланівської громади, який народився 2001 р. в селі Сміла.

Надійшла трагічна звістка про те, що захисник **Микола Росподнюк** із с. Сиваківці Турбівської громади загинув ще у травні.

Стало відомо про загибель на Донеччині 44-річного старости с. Вербівка Липовецької громади **Петра Дишлова**, який від середини травня вважався безвісти зниклим.

Звільняючи Херсонщину від російських окупантів, 1 вересня загинув 54-річний старший сержант **Михайло Будяк** із с. Серебрія Могилів-Подільської громади.

На Донеччині обірвалося життя 32-річного захисника **Олексія Аврамова** з Великої Стратіївки Трошчанської громади.

Протягом листопада полягли на війні двоє рідних братів із Вінниці — **Андрій Сіфоров** та **Євгеній Сіфоров**.

У Донецькій області загинув житель міста Шаргород **Руслан Коров'яно**, 1990 р. народження.

У шпиталі помер від поранень військовослужбовець із села Сподахи Немирівської громади **Igor**

Тараненко, 1967 р. народження.

Загинув за Україну захисник **Сергій Порохницький** із Вінницьких Хуторів.

Три місяці вважався зниклим безвісти військовий **Михайло Глембоцис** із села Червоний Степ Калинівської громади. Після звільнення Херсонщини експертиза підтвердила загибель захисника, який за місяць мав би відзначити своє 30-ліття.

28 листопада загинув 28-річний доблесний воїн **Богдан Стадник** із Микулинець Якушинецької громади.

На Донеччині віддав життя захисник із села Жабокрич Крижопільської громади **Віталій Давискиба**, 1986 р.н.

Северинівська громада провела в останню дорогу полеглого бійця **Сергія Ситника**.

У Донецькій області загинув 54-річний капітан **Сергій Криворука**, командир мотопіхотного взводу, який жив у с. Війтівці Бершадської громади та був сільським головою у 2006-2010 роках.

Поліг на фронті захисник **Віктор Кульчицький** із с. Сеферівка Барської громади, 1978 р. народження.

Заради нас героїчно загинув 51-річний воїн **Петро Гладченко** з Іванівської громади.

Віддав життя за Україну 25-річний воїн **Андрій Скрипник** зі Жмеринки, який служив у прикордонних військах.

Вічна слава полеглим Героям! Висловлюємо співчуття їхнім рідним та близьким і віримо в перемогу України.

Не повернеться до рідної оселі

Жорстока та страшна війна не дає змоги оговтатись від смертей, які вона приносить в домівки наших жителів.

До своєї оселі, до рідного Шаргорода, вже не повернеться живим воїн Збройних Сил України Руслан Коров'яно, 20.04.1990 року народження.

Шаргородцем Руслан відомий, як спортсмен, футболіст, який перебував у складі збірних по футболу на районному та обласному рівнях, був чемпіоном районних та обласних змагань з футболу (у складі молодіжної збірної).

З жовтня 2022 року солдат Коров'яно Руслан Володимирович — номер обслуги кулеметного відділення кулеметного взводу стрілецької роти, вірний військовій присязі,

захищає рідну землю від російського окупанта, боровся за незалежність України, за кожного з нас.

28 листопада 2022 року Руслан Володимирович загинув від отриманого вогнепального осколкового поранення поблизу населеного пункту Красногорівка Донецької області в результаті нанесеного ворогом мінометного, артилерійського, танкового обстрілів та масованої атаки ворожих дронів.

Без ще одного Оборонця залишилась Україна, без сина — батьки, рідну людину втратили двоє дітей.

Співчуваємо рідним і близьким. Розділяємо біль втрати та схиляємо голови в глибокій скорботі.

Вічна пам'ять Захиснику України!

Герої не вмирають!

Володимир БАРЕЦЬКИЙ,
голова Шаргородської міськради

Знання — сила

Особливо, за умов воєнного стану

Спільно з адміністрацією торговельно-розважального центру «Мегамолл» фахівці ГУ ДСНС України у Вінницькій області провели чергову пізнавальну акцію «День безпеки».

На майданчику біля фонтана він-

ницькі рятувальники розгорнули спеціальні локації, представлені фахівцями Головного управління, Вінницьким районним управлінням та Аварійно-рятувальним загonom спеціального призначення.

З вуст співробітниць оркестру ГУ

ДСНС всі відвідувачі ТРЦ дізналися про роботу обласного відомства, а малеча охоче взяла участь у конкурсній-вікторині на знання правил безпеки життєдіяльності, отримавши від Служби порятунку цікаві й корисні призи.

Піротехніки, водолази, фахівці цивільного захисту, кінолог-пошуковець та психолог-рятувальник протягом кількох годин розповіли учасникам Дня безпеки про вимоги правил поведінки під час можливих надзвичайних ситуацій, давали відповідні поради.

Малеча, яка зацікавилася професією рятувальника, могла приміряти будь-які елементи бойового одягу, дізнатися про призначення спеціального спорядження.

За словами заступника начальника Головного управління із запобігання надзвичайним ситуаціям ГУ ДСНС України у Вінницькій області полковника служби цивільного захисту Олега Сторожука, знання, отримані під час акції, залишаться в пам'яті дітей та їхніх батьків надовго. В умовах воєнного стану саме створення безпечного середовища є основним пріоритетним завданням держави та всього суспільства.

Олександр КУТОВИЙ

Подарунок на передову

За дорученням начальника ОВА Сергія Борзова, військовослужбовцям Вінницького батальйону територіальної оборони передали ударний дрон «Матрікс 300» з камерою 20х, зарядною станцією і 3 комплектами акумуляторів. Про це йдеться на сайті Вінницької ОВА.

- Купівля дрона стала найбільшим збором за весь час воєнного стану, - коментує в.о. директора ГО «Ветеранський простір» Марія Довжик. - Загалом на благодійну справу було витрачено 1 млн 308 тис. грн. За ці кошти також вдалось придбати зарядну станцію, камеру та додаткові акумулятори.

Необхідну суму вінницьким волонтерам вдалося зібрати за 2,5 місяця. Частину коштів, яка була виділена від «Ветеранського простору», зібрави діти Вінниччини. Школярі плели браслети, продавали їх та надсилали гроші організації з відміткою «для наших захисників».

Зовсім скоро ударний дрон відправиться на передову виконувати призначену йому місію.

Ваш родич — у полоні

Що робити?.. Потрібно дотримуватися чіткого алгоритму дій

Національне інформаційне бюро інформує, що передусім слід зібрати всі можливі факти й докази, необхідні для розшуку людини.

Повідомити до НІБ у будь-який зручний для вас спосіб — зателефонувати на гарячу лінію за номером: 16-48 або ж (044) 287-81-65 чи скористатися чат-ботом.

Звернутися до Об'єднаного центру з пошуку та звільнення полонених при СБУ за телефонами: (067) 650-83-32, (098) 087-36-01 або ж надіслати листа на електронну адресу: united.center.ssu@gmail.com.

Подати заяву до територіального підрозділу поліції. Зафіксувати реєстраційний номер заяви, а також забрати витяг із ЄРДС, де буде зазначено ПІБ

слідчого. За кожним фактом зникнення, викрадення або потрапляння у полон відкривається кримінальне провадження.

Здати біологічний зразок для виведення ДНК-профілю для подальшого їх порівняння. Зразки відбираються у біологічних батьків або дітей зниклої особи.

Зв'язатися з СБУ, щоб дізнатися ПІБ слідчого, який веде досудове розслідування, для подальшої взаємодії з ним.

Розпочати вести «щоденник», у якому записувати всю важливу інформацію про полоненого, що буде отримувати в подальшому.

Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України

Вячеслав Соколовий: «У нас спільна мета – перемогти ворога!»

День місцевого самоврядування - свято всіх наших громад, кожного жителя Вінниччини, воно стверджує самоврядні традиції багатьох поколінь українців, реалізації їхнього права брати участь в управлінні державними справами на місцевому рівні.

На запитання редакції «Вінниччина» відповідає голова обласної ради Вячеслав Соколовий.

- Наскільки місцеве самоврядування у його нинішньому децентралізованому вигляді дозволяє ефективно керувати життям громад? Чи стала децентралізація тим локомотивом прогресу, на який всі покладали стільки сподівань із самого початку реформи?

По-перше, такі сподівання поклалися небезпідставно та немарно. Саме децентралізація дозволяє збудувати сильну державу, де якість життя людини не залежить від того, де вона мешкає - в місті чи в селі. Ми, в обласній раді, ввели таку формулу - «успішні сильні громади - успішний сильний регіон - успішна сильна країна». Фундамент для цього закладений, але, на жаль, не виконано план другого етапу реформи, ухвалений ще в 2019 році. Не внесено змін до Конституції України, які мають закріпити розподіл повноважень і ресурсів на рівні громад і держави. Реформу не завершено з різних причин.

Труднощі вистає, але плюси навіть незавершеної децентралізації - очевидні. Громади перестали бути об'єктами, керованими з центру. Вони стали суб'єктами, які самі визначають, якими хочуть бути, що хочуть будувати, яку галузь вва-

жати для себе пріоритетною.

«Коли громади починають впливати на своє життя, воно стає якісним», - таку філософію закладав у реформу її ініціатор Володимир Гройсман.

На Вінниччині громади розробили свої Стратегії розвитку на 10 років, врахувавши свої особливості, проаналізувавши сильні та слабкі сторони, в розробці Стратегій громадам надала суттєву допомогу обласна рада. Громади почали жити за цими планами, чітко знали, що і як робити для досягнення визначених цілей.

Повномасштабна війна, навала російського агресора змінила все. В тому числі - пріоритети. Тепер у нас - спільна велика мета - перемогти ворога!

- Як змінилось життя громад після 24 лютого?

Усім потрібно було швидко навчитися жити в нових умовах. Місцевому самоврядуванню довелося реагувати на виклики, з якими раніше ніколи не стикалися. І, фактично, виконувати нові додаткові функції. Необхідно було не тільки забезпечити функціонування всіх сфер життєдіяльності територіальних громад, а ще допомогти внутрішньо переміщеним особам і ма-

лозабезпечити землякам, підтримати Тероборону та Збройні Сили України, сприяти релокації підприємств та допомагати громадам з прифронтових і деокупованих територій.

Громади Вінниччини вже в перші дні війни приймали людей з регіонів, де велися активні бойові дії. Органи місцевого самоврядування спромоглися максимально швидко організувати реєстрацію внутрішньо переміщених осіб, за допомогою жителів громад - налагодити процес розміщення людей і забезпечення їх продуктами харчування, одягом, медичними послугами тощо. Безперечно, це - свідчення ефективності такої самоорганізації суспільства, як місцеве самоврядування. Це очікуваний результат такої реформи, як децентралізація.

- Ваш прогноз на перспективу: де ті «тонкі місця», на які слід звернути особливу увагу?

- Зараз, взагалі, невдячна справа - щось прогнозувати. Можу чітко сказати одне - Україна переможе ворога, інакше просто не може бути!

Нині наші громади демонструють єдність, згуртованість, взаємодопомогу. Для координації спільних

зусиль на початку березня двома радами - обласною та Вінницькою міською було створено Міжрегіональний координаційний гуманітарний штаб.

Працюємо постійно, виконуємо заявки громад Вінниччини, відправляємо гуманітарні вантажі на фронт і в регіони, які постраждали від активних військових дій. Гуманітарну допомогу отримують не тільки переселенці, а й родини наших військових.

Тісно взаємодіємо з обласною військовою адміністрацією, підтримуємо ініціативи уряду і Президента.

У період війни міжнародна співпраця органів місцевого самоврядування не відійшла на другий план, але набула інших рис, актуальних на цей час.

Вінниччина лідирує за обсягами допомоги від організацій, що співпрацюють з ООН. Наш Міжрегіональний координаційний гуманітарний штаб співпрацює з 16 країнами та отримує допомогу з 55 зарубіжних міст. Уже надано понад 1,5 тисячі тонн допомоги. Одна з останніх ініціатив - «Тепло від дому до окопу», коли 50 громад підтримали ініціативу зробити і передати нашим військовим на фронт окопні пічки, шанцевий інструмент, генератори. Журналіст вашого видання теж був на цьому заході, тож на власні очі ви побачили масштаб зробленого.

Всі працюють для перемоги! Подолаємо ворога, а тоді - відбудуватимемо країну та виправлятимемо всі «тонкі місця».

Згуртовані – переможемо!

Триваюча війна не стала на заваді позитивним та очікуваним змінам в Уланівській територіальній громаді. Тут активна волонтерська робота тісно перепліталася з вирішенням щоденних робочих питань. І весь цей непростий час громада жила не в підтримуючому режимі, а - на випередження. Робили не навздогін, а завчасно, без зволікань і нарікань.

На базі місцевих клубів і бібліотек ми створили місця прийому і видачі допомоги для ЗСУ. А працівники цих закладів, наші освітяни, постійно долучаються до випічки смаколиків, заготівлі продуктів для наших військових, плетіння сіток, організації благодійних заходів для збору коштів тощо, - зазначив голова громади Олександр Гоцуляк.

На початку війни сільська рада надавала харчування і проживання для всіх військових, які були у нас розміщені. За потреби забезпечували хлопців і дівчат транспортом до військкомату чи військової частини. Крім того, для наших захисників від громади передали 2 шкільних автобуси, одну медичну машину та швидку допомогу з с. Скаржинці. Влітку в більшості сіл Уланівської ТГ ми організували дитячі табори, які прийшлися до

вподоби нашим дітям. Розважальних заходів у цьому році ми проводили по мінімуму, бо, вважаю, в умовах війни це недоречним.

Цьогоріч у нас склалася критична ситуація в освітній ланці управління (в частині її фінансування). Надходження субвенції від держави зменшилися на 25%, раніше ці кошти спрямовувалися на заробітну плату вчителям, а це бли-

зько 15 мільйонів гривень, тож зараз, якщо ми хочемо зберегти наші школи і вчителів, то потрібно десь віднайти ці кошти, - розводить руками голова громади.

З хороших новин - вдалося відкрити поліцейську станцію в Уланові, яка дасть змогу поступово вирішувати питання, які турбують наших жителів. Роботу зі створення станції в Уланові розпочали ще торік, кош-

ти на це в бюджеті заклали та виділили, тож вирішили не чекати кращих часів і завершити те, що розпочали. Поліцейські громади будуть доступними для місцевих цілодобово, а питання виїзду правоохоронців в те чи інше село забезпечуватиме наявність двох спецавтомобілів.

До мене, як до голови, часто звертаються місцеві мешканці зі скаргами на сусідів, родичів, стихійні звалища, на несанкціонований продаж алкоголю та вирубки дерев, на псування фермерами дорожнього покриття, на розсипаний гній тощо. Відтепер для вирішення цих питань є поліцейські та відповідні методи їхнього впливу на правопорушників. Я схвалюю, коли люди скаржаться, в тому числі і на мене, це дає змогу розібратись в ситуації, поглянути на неї під іншим кутом, зробити висновки і відкоригувати роботу. Не соромтесь також висловлювати мені свої побажання щодо роботи поліцейських, якщо раптом виникне прецедент, буду розбиратися в кожному окремому випадку, - переконує пан Олександр. - Протягом року ми приймали у себе в громаді внутрішньо переміщених осіб (понад 2200). Допомогали їм з облаштуванням на новому місці в приватному секторі, намагалися за можливості вирішувати їхні побутові проблеми. До нас, рятуючись від війни, приїхали дуже різні за своїм соціальним статусом

і моральною поведінкою люди. Тож за допомогою поліції намагаємося час від часу врегульовувати їхні сімейні конфлікти. Дорослі чубляться, а діти страждають.

Цьогоріч, через величезні рахунки за енергоносії, вдалося повністю відмовитись від послуг компанії «Вінницятеплоенерго». Для громади закупили 3 нові твердопаливні котли, до яких додали резервні електричні котли. Їх встановили в амбулаторії Уланова, будинку пристарілих та бібліотеці (в яку входять соцзахист та відділок поліції). Також вдалося зробити по всій громаді в комунальних закладах значні запаси дров. Всі освітні заклади, крім тих, що на 100% на дистанційному навчанні, готові до опального сезону. Нині проводять тендер на встановлення твердопаливного котла в школі с. Уланів.

З «найсвіжіших» волонтерських ініціатив - купівля автомобіля для місцевих волонтерів. До збору коштів долучалися мешканці громади, освітяни, учасники музичного колективу «Явір», підприємці, меценати. Крім того, голова громади особисто долучився до проекту міжрегіонального координаційного гуманітарного штабу «Тепло від дому до окопу» та придбав для захисників дві буржуйки.

Розмовляла Вікторія МЕЛЬНИК
Світлина з фейсбук-сторінки Олександра Гоцуляка

Шановні військовослужбовці, дорогі захисники Української держави!

Захист незалежності та територіальної цілісності рідної землі в усі часи був покликанням та обов'язком справжніх чоловіків. Я переконана в тому, що українська армія є національною гордістю, гарантом стабільності та безпеки України. Ваша мужність та сила здатні подолати будь-які перешкоди. Нині військовослужбовці виявляють глибокий патріотизм, стійкість, витримку й відповідальність, роблять усе можливе для оборони нашої держави. Навіть у найскладніших умовах вони залишаються вірними присязі, виявляють професійну майстерність, високу бойову готовність, дисципліну та порядок.

Сьогодні наше життя, наше майбутнє, завтрашній день України - у ваших руках. Ви бороните нашу Батьківщину від російського агресора. Сьогодні своєю нескореністю, честю, гуманністю й відвагою ви довели всьому світові, що українські воїни - найхоробріші та найвитриваліші ВОЇНИ СВІТЛА. Дорогі наші оборонці! Щиро вітаю вас із ДНЕМ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ! Зичу ПЕРЕМОГИ Й МИРУ, мужності й відваги, міцного здоров'я й благополуччя, здійснення мрій і задумів! Нагадуйте й надалі своєю звитязною справою всьому світові про те, що Україна в надійних руках.

Слава Збройним силам України! Слава Україні!

Зі щирою повагою, депутат
Немирівської міської ради
Лілія ЛІТОВЧУК

Шановні працівники органів місцевого самоврядування, депутати місцевих рад усіх рівнів, активісти територіальних громад району!

Прийміть найщиріші вітання з нагоди Дня місцевого самоврядування! Цей день по праву займає вагоме місце серед дат, пов'язаних із здобуттям Україною незалежності.

Відзначення цього свята на державному рівні є підтвердженням самоврядних традицій багатьох поколінь українців, реалізації їх права брати участь в управлінні державними справами на місцевому рівні. На них нині припадає найбільше навантаження, тягар та біль людських проблем, що загострилися з початком війни.

Впевнений, що ви і надалі залишатиметесь мудрими, толерантними, готовими в будь-яку хвилину прийти на допомогу своїй Батьківщині й разом з усією громадою в мирі й злагоді будемо піднімати потенціал та престиж рідного краю.

Хочу висловити вдячність депутатам місцевих рад, працівникам органів місцевого самоврядування, які демонструють самовідданість у роботі, професіоналізм, чуйність і щедрість душі навіть в умовах війни. Щирі побажання зміцнення авторитету влади, досягнення поставлених цілей, встановлення амбіційних завдань, активної життєвої позиції, вірних помічників та однодумців і, звісно, всіма нами очікуваної перемоги.

З повагою, Райгородський сільський голова
Віктор МИХАЙЛЕНКО

Місцеве самоврядування нагадує мотоцикл

Роздуми депутата

Моя безпосередня участь у місцевому самоврядуванні розпочалась у 2020 році, коли мене вперше обрали депутатом Вінницької обласної ради. Тоді я порівняв стан місцевого самоврядування з «не дуже справним мотоциклом», який їде нерівною дорогою і в якому часто змінюються водії. Я казав тоді, що іноді люди не мають прав відповідної категорії, тому спочатку треба навчатись, а потім сісти за кермо...

За два роки у долі нещасного «мотоцикла» багато що змінилось. Не зупинила його навіть війна. У деяких громадах все одно відбуваються зміни, хоча вони під постійними обстрілами (і в переносному, і, на жаль, у прямому значенні), об'їжджають міни та створюють «Пункти незламності».

Звісно, 24 лютого наше життя змінилось. З'явилися нові виклики та пріоритети, які спровокувала війна. Ні, я не розчарувався у діях та можливостях органів місцевого самоврядування і, тим більше, не опустив руки. Важливі рішення приймалися швидко та відповідально. Просто з приходом війни планування шляху деяких громад «обнулилось». За два роки в об'їзді було багато роботи, а в громадах багато «сенсаций», але мало соціально-економічної реалізації.

Якщо аналізувати, чим займаються органи місцевого самоврядування у ці важкі для країни дні, то часом складається враження, що деякі або намагаються уникнути своїх конституційних обов'язків, або вигадують собі заняття. Коли все заплановано, проєктів реалізованих немає, бюджети не виконуються, оплати за рахунками «завмирають», проблема з електроенергією, а до можливого «блекауту» подекуди не підготовлена критична інфраструктура, не придбано генератори. Освіта вже майже 3-й рік на дистанційному, скоро випуск у 4-му класі, а більшість ще між собою не познайомились. Чому так? Питання двояке. Десь наче створені комфортні умови, є генератори, наявні укриття, але батьки чомусь не хочуть відпускати дітей до школи. А там, де цього всього немає — навпаки, батьки хочуть, а вчителі ні.

З появою нових територіальних громад, зі збільшенням надхо-

джен до місцевих бюджетів у нас, образно кажучи, створено новий «мотоцикл» — розроблена первинна конструкція системи місцевого самоврядування. Але війна внесла свої корективи. Чи буде він вдосконалений? Так, звісно. Вже є гарні показники. Його треба поліпшувати, нарощувати потенціал, втілювати інновації — ретельно, з урахуванням національних, економічних, географічних та інших особливостей.

За два роки роботи в обласній раді я визначив для себе, що розвиток місцевого самоврядування — вкрай необхідний та важливий. Інша справа — чи це можливо в умовах війни? З гарною командою все можливо. Я впевнений, що виклики, які зараз переживає наша країна, ми подолаємо і станемо сильними, мудрими та згуртованими. Можливо, буде потрібно щось переосмислити та перезавантажити, замінити

жало до одного району, і одна казала іншій: «Сідай до нас, поїдемо разом». Тобто, певний заклад міг працювати в одній громаді, сусідня громада платила б їй субвенцію за надання послуг жителям обох громад. Та не скрізь вдавалося дійти згоди.

Або інші приклади «вибоїв» на шляху місцевого самоврядування. Був навчальний заклад, після об'єднання громад вивчили купу паперів і виявили, що правостановлючі документи на нього відсутні. Тобто, заклад наче є, але формально його «немає». Логічне питання: як же виділялись кошти?

ради ретельно та професійно працюють з документами.

І «мотоцикл» їде далі, виконуючи певні задалегідь заплановані дії. В першу чергу, ретельно везе в майбутнє освітню галузь. Наприклад, ми у Крижопільській громаді впровадили всі вимоги НУШ, діють електронний журнал та електронний щоденник, в одному зі шкільних автобусів уже працює в тестовому режимі камера, і він рухається чітко за графіком. Будемо й надалі працювати над цим.

У більшості навчальних закладів громади є укриття, тому переважає очна форма навчання.

Наступні здобутки на шляху: оцифрували повністю всі землі громади за межами населених пунктів, зробили капремонт вул. Гаврилюка, зараз у співпраці зі спонсорами, з фермерами продовжуються такі ремонти, також зі Службою автомобільних доріг їдемо назустріч одне одному. Запланували на цей рік добудувати кілька дитячих майданчиків, водогін. Не відмовились від цього, добудуємо і каналізацію — ту, яку розпочато ще у 1986 р. Щоправда, мало бути співфінансування з обласного бюджету, але цього року мусимо більше вкладати коштів з бюджету громади. Віримо, що наступного року все ж буде співфінансування з області.

Працюємо з військовими і вимушено переміщеними особами, допомагаємо їм — це в пріоритеті. Активно контактуємо з родинами військовослужбовців, та й з кожним жителем громади.

ти чимало «деталей мотоцикла» — застарілих принципів, зокрема планувань та завдань кожної громади.

Для самоврядування це величезні виклики. Але всі органи влади, бізнес, волонтери працюють цілодобово на Перемогу, в єдності та згуртованості! Ми обов'язково все відремонтуємо та підберемо кваліфікованих водіїв. Одряду, як тільки настане наша Перемога!

Ще до війни ми стикалися з перешкодами на шляху та долали їх. Скажімо, дві громади раніше нале-

Жак навчалися діти? Отже, керівники були некомпетентні й не розуміли, куди рухатись і на чому. Ще одне село: після реорганізації почали перевіряти майно і виявили, що на останній сесії сільради все воно було списане, крім будівлі дитсадка. Там уже навіть сільради не було, фермер безкоштовно надавав приміщення. Село «сіло на спільний мотоцикл» з великими боргами, хоча могло зі своїм внеском — приміщеннями, на яких у них не було документів. Розрушили, владнали... Добре, що фахівці нашої селищної

Повністю готовий брендбук громади — своєрідна правова інструкція використання бренду громади. На наступній сесії планується його ухвалення.

Рухаючись вперед, турбуємось і про здоров'я. Крижопільська окружна лікарня має кисневу систему та інше необхідне обладнання. Забезпечення закладу щороку поліпшуємо. Так, нещодавно у співпраці з благодійними фондами придбали 30 ліжок для лікарні, ще два ліжка передали для інваліда та для важко пораненого військового.

Критична інфраструктура працює, громада забезпечена генераторами. Є готовність надавати воду 24 години на добу навіть при вимкненні електроенергії. Зауважу, що за годину генератор використовує 60 л дизельного пального на подачу води, і ще 40 л на водовідведення. Також активно співпрацюємо з місцевими енергетиками — узгоджуємо графіки вимкнення, щоб подавати воду, коли зручно жителям.

Облаштовано 5 «Пунктів незламності», на сайті громади і в мене на сторінці є контакти та розклад їх роботи. Також хочемо домовитись з мобільним оператором, щоб коли вимикають світло, не зникав інтернет. Адаже є студенти, які навчаються дистанційно, і в декого нема ніякого інтернету, крім мобільного. Можливо, зможемо використувати для цього генератор. Це теж додаткові кошти і зусилля.

Здавалось би, на такому важкому шляху не до свят. Цього року не планували ставити ялинку, але на прохання батьків-військових буде невеличке свято для дітей. Батьки перебувають на фронті, і треба зробити, щоб у дітей було свято, щоб вони були щасливі й забули слово «війна».

Також хочу відзначити хорошу роботу КП «Крижопільблагоустрій» — інфраструктура працює злагоджено, послуги надаються на належному рівні. Зокрема, підприємство вчасно закуповує посипні матеріали (відсів, сіль), і ми повністю готові до будь-яких погодних умов, аби рухатись вперед, долаючи всі перешкоди.

Юрій ВАСИЛИШЕН,
депутат Вінницької
обласної ради

Крижопільська ТГ

«Даємо раду собі та допомагаємо іншим»

Понад дев'ять місяців триває російська війна проти України. До Ольгопільської громади вона доходить тривожним відлунням повітряної тривоги, сльозами та горем за загиблими героями, відголосом вибухів.

Разом з тим села громади намагаються жити у звичному ритмі та русі. Звісно, багато зусиль у воєнний час доводиться витратити, щоб утримувати належний рівень життєдіяльності громади. Чимало роботи в умовах війни не можна висвітлювати, але про основне поговорили з головою Ольгопільської територіальної громади Миколою Анатолійовичем Савченком:

- Насамперед зазначу, що цього року одним із головних завдань для нас була модернізація системи опалення в навчальних закладах та їх робота в умовах дії воєнного стану.

На території Ольгопільської територіальної громади функціонує п'ять шкіл — у с. Берізки-Чечельницькі, с. Демівка, с. Любомирка, с. Стратівка та власне с. Ольгопіль. Усі навчальні заклади з 1 вересня працюють в режимі офлайн, відповідно - обладнані підвальними укриттями та усім необхідним, щоб учні та педагогічний колектив відчували там себе у максимально зручних умовах та безпеці.

Модернізація системи опалення, заміна твердопаливних котлів у Берізки-Чечельниць-

кій школі та у селі Демівка капітальний ремонт котла, дає змогу економити у паливі і бути менш енергозалежними.

Для школи с. Ольгопіль вже закупили генератор, щоб забезпечити систему опалення у зимовий період. Також плануємо придбати генератори у кожну школу сіл громади.

Закупили генератор у комунальне підприємство «Ольгопіль», аби у разі блекауту жителі Ольгополя мали вчасне централізоване водопостачання.

Одним із беззаперечних пріоритетів Ольгопільщини є допомога Збройним Силам України. Проводили збір коштів серед агропромисловців та звичайних громадян, закуповували військовим-за-

хисникам нашої територіальної громади теплі речі, одяг, взуття, рюкзаки та інше спорядження.

Тисячі українських родин під час війни втратили свої домівки та можливість прогнати сім'ї внаслідок збройної агресії російської федерації.

З початком повномасштабного вторгнення до сіл нашої громади приїхало понад тисячу переселенців. Серед них був Аштолль Віталій з Миколаєва. Він розповів, що частина Шевченківської громади знаходилась в окупації. Люди сильно постраждали, і потрібна допомога.

Виконавчий комітет Ольгопільської територіальної громади, депутатський корпус прийняли рішення та органі-

зували збір теплих речей, продуктів харчування, і я особисто повів все це на Миколаївщину.

Шевченківську громаду я відвідував тричі. Познайомився з її головою Пилипенком Олегом Валерійовичем, який 93 дні був у полоні. Ця людина - дійсно патріот України. Такі вчинки ще раз доводять, що органи місцевого самоврядування у період війни мають відповідальну місію і вирішують багато проблем, які несе у наші громади війна з росією.

Від імені Ольгопільської територіальної громади дякую українській армії за те, що ми сьогодні можемо говорити про навчальний процес у школах, про якість якихось послуг, в той час, коли на Донеччині, Херсонщині,

Микола Савченко (ліворуч) та Олег Пилипенко під час візиту до Шевченківської громади

Миколаївщині та в інших місцях України люди не мають доступу до води, до ліків, до продуктів харчування. Наше спільне завдання — вистояти до перемоги, що є можливим лише за умов об'єднан-

ня зусиль всіх українців, з цими думками щоденно живемо і працюємо. Разом - до Перемоги!

Спілкувалась
Лариса ШАБЕЛЬНИК
Ольгопільська громада

Село – як одна волонтерська родина

У невеличких Ометинцях Райгородської громади нині близько п'яти сотень жителів, але їхня допомога захисникам України досить значна.

– Кожен мешканець в міру своїх можливостей є учасником волонтерського руху, – розповідає староста села Ометинці Юрій Цюпка. – Певно, так у кожному селі кожної громади. Від першого дня повномасштабного вторгнення в селі збирали продукти харчування для ЗСУ, а потім і речі для переселенців. У цьому взяли участь усі, від молодих сімей до самотніх пристарілих. Зворушливо, коли старенька людина, якій за 90 років, каже, що пам'ятає ще ту війну, і зі сльозами на очах дає допомогу. І дають багато, мішками – картопля, цибуля, квасоля, сушені яблука, сливи тощо. Отримують маленькі пенсії, треба на ліки, а вони відривали від себе... Люди добровільно відгукнулися, збирали продукти, тягнули їх кінцями, мотоблоками, хто чим бачив. І гроші здавали, щоб хлопцям на передову дещо купувати.

Ми звозили те все в сільську раду і потім відвозили у військові частини. Переважно туди, де служать хлопці з нашого села, або ті, які народилися тут, потім жили в інших місцях і були мобілізовані. На свята – на Пасху, на День захисників у жовті – теж наготували ящики з гарними гостинцями кожному. І до Немирова на «Солдатську куховарню», про яку недавно писала ваша газета, багато хто з наших їздив, зокрема вчителі. Наш священник отець Іван теж чимало

допомоги організовує.

Юрій Олександрович каже, що допомогу бійцям ЗСУ ометинчани надають переважно адресно – сином та іншим родичам, які служать, друзям та однокласникам своїх дітей, сусідам... До речі, з цього села родом 23-річний воїн Євгеній Пальченко, удостоєний звання Героя України.

– Йому Ометинці теж багато по-

магали. Він танкіст, зараз на Сході, раніше був на Херсонщині. Були такі періоди, що танком там не можна було виїхати, бо танка зразу не стане... То ми зібralися і купили для нього та його екіпажу джип «Mitsubishi». Загалом дві машини купили – одну для Жені Пальченка, другу для В'ячеслава Волошенюка. Всім селом збирали. Мій син Святослав давав оголошення, то багато хто підключався, але більшу частину суми на автомобілі збрало село. А купили ці машини аж в Англії.

За словами мого співрозмовника, знайти і придбати автомобіль за кордоном – справа непроста. Величезну допомогу в цьому надала землячка Любов Шеперд, родом із сусідньої Мар'янівки, яка багато років живе у Великобританії. Цікаво, що її дівоче прізвище – Пальченко. Може, однофамільці вони з ометинським героєм Євгеном, а може, й далекі родичі.

– Людина з великої літери, – каже про неї Юрій Цюпка. – Саме пані Люба знаходила ці машини і купувала їх. Вона вже з десяток машин для ЗСУ передала. І генератори помагала передавати.

Від західного кордону на передову машини для бійців-земляків переправляли ра-

зом голова Райгородської громади Віктор Михайленко, батько воїна В'ячеслава Волошенюка Володимир, Святослав Цюпка (обидва автомобілі помагав «пригнати» для своїх однокласників і друзів дитинства), також працівник Райгородської сільради Максим Задорожний.

– Наш голова Віктор Миколайович дуже багато робить, але він не любить зайвої публічності, – продовжує староста і волонтер Ю. Цюпка. – А ми ті машини, як відправляли, то по максимуму навантажували продуктами. Ометинчани ж не лише роблять для захисників закутки, варення, тушонки рибні та курячі, а ще випічку печуть. Як тільки в соцмережі з'являється клич

«Давайте напечемо хлопцям смаколиків!», одразу багато хто відгукується і починають пекти – пиріжки, печиво, кекси... Всі включаються і помагають, хто чим може. Село у нас маленьке, населення до 500 осіб, все менше і менше. Але ми як одна сім'я, завжди разом, громадою, дружно – і в радості, і в біді, одне одного підтримуємо. Біда в Україні спільна настала, і ніхто не лишається осторонь...

Що на це сказати? Тільки захоплюватись, дякувати, підтримувати, брати приклад. Наближати спільну Перемогу.

Юрій СЕГЕДА

Фото з фейсбук-сторінки Святослава Цюпки

Чому «пробуксовує» реформа децентралізації?

Відповідь на це питання дає голова громадського об'єднання «Ми – вінничани», доктор економічних наук, колишній голова облдержадміністрації Валерій Коровій.

– Із самого початку прийняття Закону «Про місцеве самоврядування», а це було ще 1997 року, одразу ж розпочалися дискусії щодо його вдосконалення. Тому що за своїми базовими параметрами він суперечив Європейській хартії місцевого самоврядування.

У першу чергу це стосувалось повноважень громад базового і регіонального рівнів. Але події 2014 року, особливо після Революції гідності, пришвидшили цей процес.

В основу вітчизняної моделі реформи децентралізації прагнули закласти найбільш вдалу серед європейських країн – так звану «польську модель» місцевого самоврядування. Але на перших етапах цей процес пішов дуже й дуже хаотично.

Що собою являла система органів місцевого самоврядування на Вінничині зразка 2014 року? Це 27 районних рад, 701 сільська та селищна рада, 6 рад міст обласного значення та обласна рада.

Найбільше коло повноважень припадало на міста обласного значення. У нас їх шість. Їм надавали дуже широкі повноваження, особливо у частині формування місцевих бюджетів.

Зокрема, їм припадало 60 відсотків податку на доходи фізичних осіб (ПДФО), що є базовою основою формування місцевих бюджетів. Вони були включені в систему міжбюджетних трансфертів. Їм із державного бюджету перераховували дотації вирівнювання, різноманітні субвенції, і в очах суспільства міста обласного значення ставали чимось схожим на квітучі оазис.

Тому, коли з'явився Закон «Про добровільне об'єднання громад», підкреслюю – добровільне об'єднання громад – потрібно було створити стимул. І базовим стимулом

стало те, що об'єднаним громадам передавалися, по суті, повноваження, подібні до міст обласного значення.

І якраз на перших етапах формування об'єднаних громад зводилось до того, що створювалися громади, аби сконцентрувати на собі фінансові ресурси, особливо ПДФО.

Ідея була правильна. А от інструменти вибрані невдало.

На першому етапі взагалі це внесло хаос. Наприклад, дві перших об'єднаних громад на Вінничині були Студенянська та Калинівська. Перша – розташована в колишньому Піщанському районі на кордоні з Придністров'ям. Вона складалась із двох сіл, розташованих одне від одного таким чином, що для того, аби доїхати з одного населеного пункту до іншого, потрібно їхати або через Придністров'я, або через Піщанку, яка не входить до цієї громади. Але вони спокусились податком на доходи фізичних осіб і об'єдналися.

Інша ситуація спостерігалась у Калинівці. Там велика міська громада об'єдналась із невеличким сільцем поруч. У результаті почали виникати конфліктні ситуації через ПДФО між районним бюджетом та бюджетом громади, оскільки на території громади було чимало об'єктів інфраструктури, які фінансувались саме з районного бюджету, а податок на доходи фізичних осіб у міському бюджеті. У результаті районний бюджет недоотримував кошти, аби виплачувати зарплату працівникам установ, які були розташовані на території Калинівської міської громади. Отакий через непродумані рішення утворився парадокс.

Почали виникати масові конфлікти. І мені, як голові облдержад-

міністрації, вдалось посадити калинівчан за стіл переговорів, де вони домовились, аби міський бюджет передавав субвенцію на районний, щоб людям виплачувати зарплату.

Але разом з тим мали й успішні приклади. Зокрема, на території колишнього Іллінецького району було створено дві потужних громади із великою кількістю населених пунктів: Іллінецька та Дашівська. І ми побачили, що там, де великі громади, можна акумулювати фінансовий ресурс і усунути протиріччя, які виникали. Тож ці території почали динамічно розвиватись.

Тобто, ідея була правильна. Але засоби її реалізації – суперечливі, що породило низку хаотичних рішень на початковому етапі реалізації реформи місцевого самоврядування.

Негативну роль відіграла й Асоціація міст України. Вона відстоювала інтереси великих міст. Відтак, було допущено базові прорахунки.

Для прикладу, на Вінничині створено 63 громади. При цьому не враховувалась специфіка проживання людей саме у сільській місцевості. Тому що існує велика відмінність між місцевим самовряду-

ванням у Вінниці і, скажімо, Райгородською громадою. Там зовсім інша структура населення, соціальна сфера, доступність... Але ні – всієї поставили в однакові умови. У результаті багаті стали ще заможнішими, бо отримали більше ПДФО, а бідні – збідніли ще більше.

Також було допущено базову помилку ще й у тому, що не визначено коло повноважень так званого субрегіонального рівня новотворених районів.

Судить самі: всі повноваження передали на громади в галузі освіти, медицини тощо, а районні ради залишили без будь-яких повноважень. От і виникло питання: а чи потрібен нам субрегіональний рівень?

На прикладі Польщі переконаний: так, потрібен. Але слід чітко виписати повноваження. Наприклад: опорні лікарні, базові школи-ліцеї, розвиток територій за межами населених пунктів, державні дороги поза межами населених пунктів. Все, що стосується сільської місцевості, має бути на районному рівні. В Україні цього зроблено не було.

Не було створено виконавчого комітету обласної ради.

Тому на сьогодні можемо конс-

татувати, що реформа, яка розпочалась із 2014 року і рушієм якої стало внесення змін до Закону України «Про бюджетний кодекс», а також «Про об'єднання громад» – не трансформувалась в єдину міцну модель реформування органів місцевого самоврядування.

Недаремно сьогодні почала виникати маса хаотичних процесів, які дезорієнтують державну регіональну політику як таку. Рівень регіонального впливу на ситуацію мінімальний.

Звісно, маємо і ряд позитивних прикладів успішних громад: Тростянецька, Крижопільська, Іллінецька, Дашівська, Могилів-Подільська тощо. Але в цілому реформа місцевого самоврядування зупинилась на певному етапі, котрий потребує подальшого та поглибленого доопрацювання. На обранні кінцевої моделі щодо того, яке коло повноважень має бути.

Скажімо, у Польщі ПДФО сплачують не за місцем розташування підприємства чи організації, де працює людина, а за місцем її проживання. Для прикладу, у Вінниці величезна кількість людей живе навколо міста у невеличких селах. ПДФО отримує обласний центр, а навколишні села з цього не мають нічого.

Цю матрицю слід перевернути. Тоді б поміж населеними пунктами виникла конкуренція для створення кращих умов проживання. Це ще раз говорить про те, що в Україні тільки зовні запроваджено польську модель. Насправді це гібрид системи, яка рухається в напрямку хаосу.

Найбільше що мене турбує – це неврахування специфіки проживання населення у сільській місцевості. У Польщі кількість міських жителів скорочується. І не тому, що там поганий рівень життя. А тому, що навколо міст краще жити. Газ, вода, каналізація, дороги... Ось на що мала б бути спрямована система реформування місцевого самоврядування. Натомість у нас села занепадають і процеси деградації посилюються.

Володимир ЯЩУК: «Вдалося сформуувати потужну команду»

(Закінчення.)

Початок на 1-й стор.)

Володимир Ящук у цьому ж районі раніше обіймав різні посади — аж до найвищої. Й оцінку від людей отримав одним словом: «Господар!», яке з повагою вимовляли навіть опоненти. А кількістю набраних голосів на посаду міського голови він, напевне, навіть сам був приємно здивований.

Добре знаючи людей, Володимир Миколайович зумів навести лад в усіх галузях. Все це додавало впевненості. І дуже швидко не лише Іллінець, а й села почали змінюватись буквально на очах. Сама атмосфера в місті і за його межами сприяла кращій роботі тутешніх колективів. Невпізнанно змінилась і матеріальна база комунального підприємства «Добробут», яке збагатилось технікою, сучасними приміщеннями для її зберігання, теплицями, які вирощують квіти не лише для місцевих потреб. Запровадили енергозберігаючі технології. Спорудили і сміттєсортувальне підприємство, згодом — сміттєспалювальний завод, посадили гарний сад. Тут же взялися за виробництво тротуарної плитки насамперед з пластику, який мешканці міста відбирають окремо під час вивезення сміття вже роками.

Спершу працівники міськради не лінувались їздити по досвід в різні куточки України і за кордон. А невдовзі вже й сюди зачистили делегації, в тому числі й зарубіжні. Було, що показати, було, що побачити... Але раптом тут — повномасштабна війна.

Як змінилась обстановка в місті і громаді? Як вдається справлятися з новими викликами? Цими запитаннями й розпочалась бесіда нашого кореспондента з Іллінецьким міським головою В. ЯЩУКОМ.

- Кожен українець, де б він не був, нині має жити в першу чергу тим, чим він може допомогти нашій Збройним Силам у захисті країни, — сказав Володимир Мико-

В усіх регіонах країни через ворожі обстріли критичної інфраструктури виникли жахливі проблеми з електроенергією. Маємо бути завжди готовими і до чергових підступів держави-терориста. У місті відкрито чотири Пункти незламності — у ДЮСШ, в одному з комунальних підприємств міськради в районі лікарні, у державній пожежно-рятувальній частині №18, секторі поліцейської діяльності №1 відділу поліції №5 Вінницького районного управління поліції ГУНП у Вінницькій області. Сюди в разі потреби будь-хто може звернутись, аби зігритися, зарядити мобільні телефони, отримати питну воду, чай, печиво. Всі пункти обладнані генераторами, доступом до мережі Інтернет, тут є кімнати для відпочинку, для матерів з дітками. В разі потреби все це працюватиме цілодобово.

ністю 32 і 50 кВт на загальну суму 1,5 мільйона гривень. Відповідно до Програми «Питна вода» з початку року придбано матеріали для потреб водопровідно-каналізаційного господарства на суму 276 тисяч гривень.

- Як забезпечується життєдіяльність міста і громади в цілому?

- Звичайно, з початком повномасштабної війни Іллінець і інші населені пункти вже не виглядали і не могли виглядати так, як цього. Бо на першому плані питання, про які йшлося вище. Але з іншого боку, все повинно функціонувати належним чином. Люди не мають опускати руки, а навпаки — ходити на роботу, отримувати зарплату, сплачувати податки, утримувати помешкання й прилеглу територію в належному стані. Ніщо не має нас пригнічувати й викликати невпевне-

Авто — на передову

- Що робиться в громаді для зменшення споживання електроенергії і газу?

- Продовжуємо «перепрошувати» твердопаливні котли. Дров вистачає, лише за десять місяців зрі-

ність у завтрашньому дні — Перемога неодмінно буде за нами. Для цього маємо всі згуртуватися навколо Президента України, який гідно проявив себе за надскладних умов. Бо якщо хтось починає в цей час якесь політичне «гойдалки», то там однозначно стирчать московські роги і зірки.

Дехто любить пофілософствувати щодо необхідності утримувати все в порядку. Наприклад, проклали 675 погонних метрів дороги по вулиці Набережній. Зустрічаються незадоволені з інших вулиць: яке може бути будівництво в цей тяжкий час? Але тут треба знати й інші факти. Перш ніж розпочати ремонтні роботи, понад рік тому про війну ми не думали, тут проклали водогін, що дало можливість забезпечити централізованим водопостачанням пів сотні домогосподарств. Також на тій частині вулиці, де будинки вже були підключені до водопостачання, замінено старі труби водогону на сучасні довговічні. Скинулись на це жителі навпіл з міським бюджетом. Всім зрозуміло, як виглядала вулиця після заміни труб. Як було те все залишати?

Завершується прокладання майже кілометра шляху і по вулиці Волошковій. Працюємо в цьому напрямку по вулиці Молодіжній. Але, звичайно, ми дбаємо не лише про центр громади. Грейдерували шляхи у Бабині, Жорниці, Павлівці, Райках. 757 тисяч гривень з бюджету міськради використала на поточний ямковий ремонт дороги «Романово-Хутір — Тягун» Служба місцевих автомобільних доріг у Вінницькій області, а 53,5 тисячі — на дорогу «Бабин — Синарна». Остання, як відомо, це вже Оратівська територіальна громада. Але там шматок вулиці адміні-

Володимир Ящук: «Багато допомагає громаді народний депутат України Грина Борзова»

стративно належить... тому ж Бабині.

- Якщо ми перейшли переважно до сіл, то цікаво дізнатися про результати господарювання в аграрному секторі.

- Як і практично повсюди, результати в рослинництві дещо гірші, ніж торік. Причини зрозумілі: якщо через наступ ворогів збут продукції опинився під загрозою, то селяни вкладали менше у вирощування всіх культур. Та й умови роботи з цієї ж причини змінилися в гірший бік. Цього року зібрано зернових і зернобобових по 46,5 центнера, цукрових буряків — 507,3, соняшнику — 22,5, сої — 18,9, ріпаку — 35,3 центнера з гектара. А під урожай наступного року посіяно 3728 гектарів зернових і 1514 гектарів ріпаку.

Набагато кращі справи у тваринництві. Маючи в себе надійну переробку молока — на відомому підприємстві «Люстдорф», по багатьох селах організували його сучасне виробництво. Справжньою школою передового досвіду в цьому стала ферма Іллінецького аграрного фахового коледжу, належним чином працюють й аналогічні підрозділи СТОВ «Україна» с. Тягун, ПрАТ «Зернопродукт — МХП» м. Іллінець, ПАТ «Жорниці», ТОВ «Іллінецьке», ТОВ «Золотий лук» с. Паріївка, фермерські господарства «Божнюкове» с. Неменка та «Еко-мир» с. Василівка. За дев'ять місяців цього року поголів'я ВРХ по гро-

рівська, Хрнівська та Лисогірська філії. У змішаному форматі працюють Іллінецькі ліцеї №1 і №2 та Бабинський ліцей. Решта — в очному форматі.

- Кілька слів про культуру.

- Кількома словами не вийде, бо з початком повномасштабного вторгнення ворога наші культурні заклади значно похвалили роботу. Щотижня відбуваються заходи, значна частина — благодійні. Хоч і в режимі онлайн, але провели всеукраїнський і міжнародний фестивалі, які традиційно відбуваються у нашій громаді. Особливо плідно працює Центр активності громадян у міській бібліотеці.

До культурних заходів залучаємо і внутрішню переміщені осіб, майже три тисячі яких знайшли прихисток у нас. Загалом з кінця лютого тут зупинилось понад дванадцять тисяч людей.

- А тепер — про найважливіше. У зв'язку із святом місцевого самоврядування хотілося б почути про ваших активістів у цій справі.

- Звичайно, в першу чергу варто назвати наших депутатів. Адже вони на громадських засадах виконують свої обов'язки, роблять свій внесок у поліпшення міста. Вже не вперше виборці довіряють представленим свої інтереси у міській раді Жанні Григорівні Вітковській, Павлу Миколайовичу Зубачевському, Юрію Анатолійовичу Пастуху, моєму тезці й однофамільцю Володимирі Олександровичу Ящукі.

У Жданових за участі голови ОВА Сергія Борзова і начальника ГУНП у Вінницькій області Івана Іщенко відкрили поліцейську станцію

лайович. — Депутати, виконком, усі працівники міської ради проїнялися такою метою. Найбільше важить безпосередня допомога. Так, коштом громади придбали й відправили нашим захисникам автомобіль для вивезення поранених з поля бою. А заодно тією машиною доставили їм речі першої необхідності, засоби гігієни, а Іллінецький аграрний фаховий коледж завантажив натуральні соки. Нині під час кожної зарплати ми збираємо кошти для подальшої допомоги ЗСУ і стараємось задовольнити всі звертання їх та волонтерів. Тут деталізувати не стану та й немає в тому потреби.

зано до двохсот сухостійних дерев. Позитивним явищем є використання в місті ліхтарів на сонячних батареях, які наше КП «Добробут» встановило на перехрестях, пішохідних переходах, біля навчальних і медичних закладів, в інших найбільш людних громадських місцях — всього двадцять два. Важливо, що включення і відключення відбувається автоматично, головне ж — без потреб напруги з мережі.

- А для уникнення перебоїв з водою?

- Комунальному підприємству «Іллінецьводоканал» міської ради закуплено два генератори потуж-

Перед прийняттям рішення треба порадитись

маді зросло на 237 голів, що складає 8 відсотків. Також на стільки ж зріс надій на одну корову. В цілому наростили виробництво молока на 7818 центнерів, що складає 12,7 відсотка.

- Чи ходять діти до школи?

- Усе залежить від умов у кожному закладі. На дистанційному навчанні перебувають Жданівський та Красеньківський ліцеї, Па-

- Іллінецька територіальна громада була і залишається однією з найміцніших не лише на Вінниччині. Що, на вашу думку, є основною складовою цього?

- Головне — нам вдалося сформувати потужну команду. Коли кожен на своєму місці належно працює, тоді і без «підкручування гайок» будуть результати.

Спілкувався Микола КАВУН

Сьогодні – День української хустки

Це неофіційне свято відзначається в Україні вже четвертий рік поспіль, а започаткувала його низка жіночих організацій саме у Вінниці – з метою об'єднання жінок різного фаху, віку та національності для збереження українських традицій. Чому обрали 7 грудня? Може, тому, що це також день святої Катерини, яка вважається покровителькою жіночої долі. У рамках цього дня відбуваються тематичні заходи та цікаві флешмоби. Наприклад, «Зроби фото або відео з хусткою»...

Про історію української хустки, її різновиди та сучасне значення розмовляємо з вінничанкою Юлією Васюк – етномайстринею, викладачкою Вінницького коледжу мистецтв ім. М. Леонтовича, керівницею фольклорного гурту «Мокоша» та співзасновницею ГО «Етномайстерня Коло».

Чи правда, що хустка – не найдавніший головний убір українок?

Тіських жінок? Які були «предки» в сучасній хустки? – запитує пані Юлію.

Традиція покривати голову дівчині, жінці дуже давня. На фресках Софії Київської, які датовані XI ст., зафіксовані доньки київського князя Ярослава Мудрого. Бачимо, що їхні голови покриті білим полотном. На ілюстраціях Радзивілівського літопису XV ст. зображено хрещення княгині Ольги, голова якої також покрита світлою тканиною. На портретах XVII ст. на го-

ловах дружин українських гетьманів теж є цей головний убір. Це обрус, намітка – довгий шмат тканини прямокутної форми. Її намотували навколо голови різними способами, в різних регіонах по-своєму. За таким же типом використовували серпанки, рантухи. У деяких регіонах України дуже поширеними були очіпки – жіночі головні убори у вигляді дуже ви-

шуканих шапочок, а у нас на Вінничині – каптурі. Це унікальні жіночі головні убори, які дослідили і відтворили членкині ГО «Етномайстерня Коло» Наталя Сентемон, Юлія Васюк і Анастасія Фоміна.

Хустки відомі в Україні з XVII ст. Наприклад, хустки «з полотна коленського» згадуються в Актівій книзі Житомирського міського уряду кінця XVI століття. У списках і реєстрах майна з Чернігівщини XVII-XVIII століть зустрічаються «хустки полотняні», «хустка, чорним шовком шита», «хусток дві ряхих турецьких». В Україну привозили хустки з Туреччини, Франції, Америки і Росії.

Які існують різновиди українських хусток? Славнозвісна тернова хустка – що це і чому так називається?

Славнозвісна тернова хустка, яку всі називають «українською» – ну бо її буцімто вимочували в кісточках терену (чи які там ще легенди?), нічого спільного з Укра-

їною не має. У 1781 році відомий французький підприємець Луї Терно очолив невеликий бізнес своєї родини з виробництва вовняних тканин у Седані та став провідним виробником вовни у Франції. З цієї тканини він виготовляв хустки, на яких штампами набивали різнокольорові квіткові узорі і продавали по країнах Європи. А з 1870-х років в Україні з'являються російські павлопосадські хустки, які теж не мають дотичності до України, – розповідає Юлія Васюк.

То які ж вони, українські хустки? Чи їх у нас не робили?

Робили. Самі жінки у себе вдома для носі і на продаж. Вони однотонні, темних кольорів – чорні, темно-коричневі, темно-зелені, темно-бордові з тороками (часто з шовковими), можуть бути мінімалістично вишиті гладко на одному кутику кольоровими нитками або в тон хустині (чорним на чорному, коричневим на коричневому).

Розкажіть про хустки у вашій родині. Маєте власну чи родинну колекцію хусток?

У своїй колекції маю понад двісті різних хусток, в тому числі й кінця XIX ст., але найдорожча для мене – моєї прабабусі Федори, яка перейшла їй від її мами Гафії. Теж іноді її одягаю «про свято», як казала бабуся.

Нині відзначається День української хустки. Здається, хустка знову стає модною? Яка ваша думка про різні заходи, присвячені їй?

Загалом, з XIX століття, хустка стала частиною жіночого строю і тісно переплелася з традицією, обрядами і віруваннями. Дехто намагається наділяти хустку певними сакральними, часто навіть магичними властивостями чи перебільшувати її значення в житті і побуті українок, дехто навпаки – знецінює і відкидає факт її поширення і побутування.

Сьогодні хустина стала об'єктом неабиякої уваги – організуються численні виставки, флешмоби, свята. Протягом десяти років хустка була бажаним придбанням чи подарунком, зумівши з плином часу адаптуватися до сучасної моди і стати стильним аксесуаром у XXI ст.

Але дуже важливо знати походження того чи іншого елемента одягу, розрізнати традицію і сучасні інтерпретації, як, приміром, українську традиційну сорочку і сучасну вишиту блузу-вишиванку, українську хустину домашнього виробництва і російський павлопосадський платок. Аби щось справді дороге і важливе не перетворити на недолуге і дешеве.

Фото надані Юлією ВАСЮК

«У товаристві Кобця Василя»

Таку назву мав літературний вечір, присвячений вшануванню пам'яті знаного вінницького письменника, журналіста і громадського діяча Василя Дмитровича Кобця, що відбувся у Вінницькій обласній універсальній науковій бібліотеці.

Під цією ж назвою, взятою з вірша Василя Кобця, відбувалася і прижиттєва презентація 12-томного видання його творів у 2018 році. А 17 грудня 2020-го письменник відійшов у вічність.

Народився Василь Кобець 4 листопада 1943 р. в селі Слободище Іллінецького району. Трудовий шлях починав завклубом у Старому Дашеві та Леуках, закінчив Львівський національний університет. Був журналістом місцевої газети в Самборі, «Трудової слави» в Іллінецьку, також нашої газеті (тоді «Вінницької правди»). Працював (не лише творчо, а й фізично) в Заполяр'ї, на Ямалі, на БАМі, у Греції...

танського, Міжнародної премії ім. Василя Стуса, Всеукраїнської премії ім. Івана Огієнка та премії ім. Івана Богуня за громадську діяльність. Удостоєний державних та церковних нагород, також почесної відзнаки «За заслуги перед Вінниччиною». Очолював обласний осередок Конгресу української інтелігенції, керував обласною письменницькою організацією. А ще багато років опікувався роботою Кабінету молодого автора при місцевій організації Національної спілки

Василь Кобець – автор п'яти десятків поетичних, прозових і публіцистичних книг, лауреат літературних премій ім. Михайла Коцюбинського, Миколи Трублаїні, Михайла Стельмаха, Володимира Забаш-

письменників, заснував Товариство ім. Василя Стуса, влаштував літературні семінари для творчої молоді на базі музею М. Коцюбинського. Тобто, був наставником і привів у літературу величезну кі-

лькість нових авторів.

Активність, невтомна праця та незламна рішучість – такі риси, за словами багатьох промовців, були притаманні Василеві Кобцю. І, звісно, талант у поєднанні з патріотизмом.

«Дякуємо, що прийшли сьогодні розвіяти нашу тугу і пригадати щось із приємних життєвих моментів, які батько дарував кожному з нас. Його життя було подібне до полум'я», – сказав син письменника Павло Кобець. Його брат Тарас зазначив, що батько і сьогодні був би у вирі подій, та прочитав його відомий вірш «Шевченко для усіх століть», у якому є такі рядки:

*Хай кожен з нас подумкає собі:
«А що ж бо я зробив для України?»*

*Чи я горю, страждаю
В боротьбі,*

*Чи повзаю по-рабськи
на колінах?»...*

Справді народним письменником назвав Василя Кобця голова

обласної письменницької організації Вадим Вітківський.

«Його вірші люди у селах без примусу вчили і цитували напам'ять у автобусах, магазинах, на базарах... Коли я повідомив йому про один такий випадок у моему рідному селі Борівці, то він спершу не повірив, але потім я влаштував йому зустріч із цією 80-літньою його поетичною волонтеркою, ми запросили цю унікальну бабусю на зустріч у музеї Коцюбинського, вона читала десятки поезій Кобця і Стуса, а Василь і його родина раділи», – пригадав Вадим Вітківський.

Друг і колега по перу Михайло Каменюк відзначив, що Василь Кобець був не лише поетом-трибуном, а й тонким ліриком. А ще порівняв його з «іллінецьким метеоритом», адже Кобець так само стрімко увірвався в літературу зі свого села Слободище і залишив у ній помітний слід навіки.

Теплі слова про Василя Дмитровича мовили поетеса Жанна Дмитренко, науковці й педагоги Василь Петрук, Степан Дровозюк, Ірина Зелененька, Олександра Кучинська.

Лунали вірші незабутнього поета і пісні на його слова. Поезію Василя Кобця читали актор Андрій Побережний, студенти Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу та Вінницького технічного фахового коледжу. Співали Тетяна Скомаровська та Вероніка Остапчук, приємно вразив присутніх виступ онуки письменника Соломії Кобець, яка виконала вірш дідуся, акомпануючи собі на електрогітарі.

Йшлося також про вшанування пам'яті цього видатного письменника і патріота. На честь Василя Кобця назвуть вулиці у Слободищі, Іллінецьку та Вінниці, буде засновано премію його імені для неординарних талантів. А над пам'ятником Василеві Кобцю вже працює скульптор Володимир Оврах. Також не вдовзі у серії «Моя Вінниччина» буде видано книгу про рідне село Слободище, над якою працював Василь Кобець.

Родина Кобців подарувала обласній бібліотеці 12-томник Василя Дмитровича та пообіцяла, що такі зустрічі «У товаристві Кобця Василя» стануть традиційними.

Сторінку підготував Юрій СЕГЕДА

Люди незламного гарту

Ініціатива організувати «Пункти незламності» («ПН») була дуже доречною. Коли в окремих регіонах країни цілодобово відсутнє електропостачання, немає зв'язку, тепла і невідомо, як складеться далі, такі пункти просто життєво необхідні. Та й назва неабияка влучна. Ми ж добре знаємо, що українців ніколи і нікому не зламати. Але лише уявіть, як такі слова діють на ненависного ворога! Як він казиться! Бо точно слідкує за тим, що у нас відбувається і ніяк не дочекається, щоб зламати українців. А зась! Ви нам вибухи на електромережах, а ми вам «Пункти незламності»!

Однак я не змогла знайти хоча б якихось офіційних нормативних документів, положень чи роз'яснень, яким має бути цей заклад, що його фінансує, облаштовує та за нього відповідає. Організація «ПН» нагадувала урок плавання, коли людину вивозять на глибину та кидають у воду, надаючи їй можливість випливати самостійно.

Однак наша Шаргородська міська рада таки самостійно «виплила». Вона однією з перших створила «ПН» по вул. Чорновола, 9 в колишньому приміщенні реабілітаційного відділення КНП «Шаргородська міська лікарня» міської

ради, оскільки сучасна оновлена реанімація зараз знаходиться в іншому крилі будівлі.

В «ПН» цілодобово, згідно з графіком, чергують співробітники міськради. У кого довготривале відключення світла, мають можливість отримати тут необхідну допомогу в будь-який час дня і ночі, попередньо зателефонувавши за номерами: (04344) 21193 або 067 329 71 04, що я і зробила, хоча, дякуючи Господу, ЗСУ та працівникам електромереж, такої необхідності у нас поки що немає.

- Черговий адміністратор «Пункту незламності» (прізвище та ім'я) слухає. Що трапилось? - одразу пролунало у слухавці.

Пояснивши, що я, почула приємну інформацію:

- Досі по допомозі до нас ніхто не звертався. Але ми повністю готові до екстремальної ситуації. Приходьте і переконаєтесь.

І я таки переконалась, потрапивши в «ПН» через центральний вхід приймального відділення. Хоча можна і через запасні двері, що виходять на задній двір.

У трьох кімнатах тепло та затишно. Встановлено вісім ліжок. Напої і продукти зберігаються в окремій, четвертій, кімнаті. Є холодильник. Вам запропонують зігрітись, перекусити, випити каву або чай, зарядити гаджети, відпочити, скористатись туалетом, навіть переночувати, в крайньому випадку.

У разі відсутності світла працює генератор та Старлінк (супутниковий зв'язок). Окрім всього, тут можна отримати ще й спеціалізовану медичну допомогу. Оскільки в лікарні функціонує кухня, можливо приготувати щось гаряченьке. Якщо лунає повітряна тривога, присутні спускаються в укриття, облаштоване в будівлі.

Розмістити «ПН» в медичному закладі, на мою думку, найкращий вихід з положення. А за потреби приміщення буде повністю ізольоване від самої лікарні завдяки запасному входу.

Вже залишаючи «ПН», я випадково зустріла голову нашої громади Володимира Барецького. Він, як і завжди, дуже поспішав. Тож інтерв'ю виявилось, мабуть, найкоротшим за уся мою журналістську діяльність, бо я встигла задати лише одне питання:

- Важко було організувати «ПН»? Судячи з публікацій у ЗМІ, то виявилось неабиякою проблемою для органів місцевого самоврядування територіальних громад.

- Та, начебто, не важко. Оперативно зібравшись. Обговорили можливі варіанти. Прийшли до єдиного висновку, який з них найкраще відповідає всім вимогам та потребам шаргородців у випадку блек-ауту. Але ж то все тимчасово. І хіба це проблема? От повідомляти родині про загибель рідної людини... Бачити страшний розпач вдови... Чути жахливі крики матері і плач осиротілих дітей...

Володимир Іванович не договори. Лише якось приречено махнув рукою і, не прощаючись, пішов коридором.

Так, знищили тепломережі, розбомблені електростанції, вщент зруйновані міста та села України — це лише тимчасово. І ми то витримаємо та переживемо.

Єдине, НІХТО НІКОЛИ НЕ ПОВЕРНЕ БАТЬКАМ - СИНА, ДРУЖИНИ - ЧОЛОВІКА, ДІТЯМ - ТАТА. І НІКОЛИ НЕ ЗАСПІВАЄ МАТИ КОЛИСКОВУ НЕМОВЛЯТИ, ЯКЕ ДВОДЕННИМ ЗАГИНУЛО ПІД ЗАВАЛАМИ ПОЛОГОВОГО. НІКОЛИ...

Та коли на нашій рідній землі й сліду ворожого не зостанеться і ми все відбудуємо, НЕНАВИСТЬ ДО МЕРЗОТНОЇ ГИДКОЇ РУСНІ У НАС ЗАЛИШИТЬСЯ НАЗАВЖДИ. БО МИ ТОГО НЕ ЗАБУДЕМО. НІКОЛИ...

Інна ФРІДКІНА,
депутат Шаргородської міської ради

Магдебурзьке право, самоврядування і ми

Є речі, які нам здаються новітніми надбаннями людства. Ось таке явище, як самоврядування. Здавалося б, це нещодавнє надбання, спричинене перемогою демократії у переважній більшості країн. І дійсно, ну яке може бути самоврядування за часів панування монархічного устрою чи не в усьому світі. Ми ж знаємо, нас в школі вчили. Всюди абсолютизм, монарх є закон і суд «в одному флаконі», кріпацтво, рабство, ніяких громадянських прав. Ось такий стереотип. Стереотип — штука дуже стійка. Але насправді істина зазвичай має мало спільного зі стереотипами. Я спробую похитнути деякі стереотипи щодо всеосожності середньовічного європейського абсолютизму і щодо нашої ролі у боротьбі з абсолютизмом сьогодні.

Я вाम розповім про свій погляд на Львів з точки зору самоврядування. Львів — моє рідне місто, я там народився, там виріс, отримав освіту, одружився. Я не історик, але мене завжди цікавило історичне тло, на якому формувалися місця, де я мешкав. Мене завжди цікавила не стільки послідовність подій, скільки подібність того, що відбувалося колись, і того, що відбувається тепер.

Отже, коли говорять про середньовічне самоврядування, зазвичай згадують Магдебурзьке право. Це право надавалося дуже багатьом територіям, зокрема — Вінниці. Але у Вінниці оригінал документа не зберігся, а у Львові він у наявності. Більшість читачів не задає собі питання, а що воно таке — це Магдебурзьке право. У суспільній свідомості — це щось таке гарне, позитивне і прогресивне. Давайте подивимось — наскільки.

Тож 17 червня 1356 року Божою милістю король Польщі Казимир III надає Львову Магдебурзьке право. Текст грамоти досить довгий, ми зупинимось на трьох надзвичайно важливих деталях: навіщо король дає місту це право, в чому конкретний зміст цього права і на кого воно поширювалося. І коли уважно читаєш текст королівського документа, відчуваєш чималий подив. Це раз нагадаю, мова про чотирнадцяте сторіччя — епоху тотального абсолютизму у всьому світі.

Тож чому король ділиться своєю владою з якимось містом? Виявляється, цитую: «...щоб це місто процвітало і збільшувало свої вигоди, доходи, користі і добробут». Тобто, не для того, щоб збагатити

королівську скарбницю, а задля користі і добробуту міста. Звісно, більш заможне місто буде платити більші податки. Це цілком очевидно. Але цілком очевидно, що король приймає стратегічно далекоглядне рішення, користуючись міркуваннями майбутньої користі, а не бажанням отримати прибутки тут і зараз. В іншому випадку достатньо було б просто збільшити податки.

А чим його ясновельможна величність готовий поступитися заради далекої стратегічної мети? Читаємо буквально у наступному реченні: «...Ми звільняємо вказане місто і його мешканців від усіх юрисдикцій каштелянів, воєвод, суддів, підсудків, возних, і від влади будь-кого, яким би титулом він не користувався». Ми не замислюємося, як виглядала тодішня бюрократія. Але з цього неповного переліку «уповноважених осіб», що мали неабиякий вплив на поточне життя пересічного підданого корони, очевидно випливає, що прошарок тодішніх «державних службовців» був надзвичайно чисельний. І поза сумнівом, що всі вони безжально «скубли» населення до буквально голої тушки. Принагідно зауважимо — зі свого досвіду ми знаємо, що і нинішнє чиновництво ніяк не змінилось за останні сім століть. І ось король розриває цей «харчовий ланцюг» одним розчерком пера. А що залишається? А замість цієї армії різнокаліберних захребетників король надає громадянам право обирати свого вільного, якому, знову цитую: «...В кримінальних справах чи будь-яких, що виникають надається повне і беззастережне повноваження судити, вносити вирок, надати, визнати, як передбачає і вимагає німецьке право». Віль, правда, відповідає перед старостою, який відповідає перед королем, але виключно згідно і в рамках того ж німецького права. Тобто, всі діють в рамках виключно закону! І король своєю грамотою декларує власну готовність дотримуватись закону. Чи не здається вам, що це якось не дуже відповідає нашим уявленням про абсолютизм? А де ж сваволя, де тиранія? Це ж в чистому вигляді «децентралізація» і взагалі якась безсоромна вакханалія демократії.

І усвідомлювати це надзвичайно дивно, особливо якщо зважити на історичне тло. Це чотирнадцяте сторіччя, це півневе Середньовіччя. Це час, коли у Європі вирувала Столітня війна, час хрестових походів, час постійної військової тур-

булентності. У сучасній суспільній свідомості Середньовіччя — це взагалі «темні віки», релігійна реакція, інквізиція і інші жахи. Але перед нами документ, який свідчить про зовсім інші політичні реалії.

Тут мені можуть заперечити, яка тут рівність, коли точаться релігійні війни, коли існує кріпацтво у нижніх шарах суспільства та васальні відносини у верхніх. Але давайте знову відсторонимось від стереотипів і ще раз порівняємо до грамоти Казимира III. Там, між іншим, написано, на кого поширюється Магдебурзьке право. А поширюється воно на вірменів, євреїв, сарацинів, татар, русинів і всі інші нації, «які є в цьому місті, мають можливість поставити і вирішувати будь-яке питання на суді». Більше того, якщо якісь національні спільноти не хочуть судитися згідно з Магдебурзьким правом, вони можуть судитися згідно зі своїми національними судами, але під головуванням міського вільного. Щось це знову ж таки ніяк не вписується у модель безмежного абсолютизму.

Повернемось до документів. Знову цитата: «Бажаючи також наділити і відзначити вищезгадане місто Львів спеціальною ласкою, визначаємо йому для його покращання сімдесят франконських ланів у лісах і виноградниках, луках і пасовиськах, відповідно до чого зможуть їх відміряти». Франконський лан складав 24,2 гектари. Тобто король надав Львову майже 1700 гектарів пасовиська та виноградників. До того ж з 240 гектарів король дозволив не платити чиншу, тобто земельного податку. Багато це, чи мало? В той час у Львові мешкало менше 5000 людей. Тож 1700 гектарів сільськогосподарських угідь зовсім не дрібниця. І знову ж таки, це зовсім не схоже на безмежну і хижацьку тиранію.

А на що це схоже? Тут я вже пригадував таке слово «децентралізація». Так-от, надання містам Магдебурзького права і була та сама децентралізація. Коли за часів президентства П.О. Порошенка прозвучало це слово, здавалося, що це якась новачка. Виявляється — ні. Просто Петро Олексійович, як людина освічена, мабуть, знає історію і йому не важко було спрогнозувати наслідки. Тобто наша децентралізація була такою собі реінкарнацією Магдебурзького права. Воістину правду кажуть, що нове — це добре забуте старе.

Але варто подивитись, як же позначилося «воскресіння» магдебу-

рзького права на стані громад? Це дуже легко перевірити. Тепер вже на прикладі Вінниці. Порівняємо бюджети Вінниці до 2014 року і після. Бюджет нашого міста у 2013 році складав 1,432 млрд грн. А потім прийшла «магдебурізація», тобто децентралізація. І що сталося? А ось що. Вже 2015 року бюджет Вінниці зріс більш як в півтора раза — до 2,249 млрд грн. А у останній рік керування тодішньої владної команди бюджет нашого міста зріс ще у 2,1 раза — до 4,728 млрд грн. Причому ніякого дива там немає. Гроші, які заробляє громада, у визначеному розмірі залишаються громаді, і вийти не потрібно йти до короля, аби випрошувати їх. Те, що опинилося у королівській скарбниці, назад повернути дуже складно. А те, що залишилося громаді, буде використано значною мірою на потреби громади, бо ланцюжок липких чиновницьких рук набагато коротший.

Просто для порівняння варто подивитись, що сталося після вікомних виборів 2019 року, коли за офіційними даними до влади прийшли люди «з нульовою толерантністю до корупції». Тренд геть змінився. У 2021 році бюджет був затверджений у сумі 4,65 млрд грн. Тобто зменшився. Цифри — така річ, що вони зазвичай набагато красномовніші слів — це так, зауваження в дужках. І на запитання у стилі Володимира Висоцького, «где деньги, Зін» є проста, дуже проста відповідь: вони в інших руках. Пам'ятаєте радянський анекдот:

- Чи будуть при комунізмі гроші?
- Згідно з марксистсько-ленінською діалектикою, в когось будуть, в когось — ні.

Внаслідок приходу до влади більшості зникли механізми обмеження владної сваволі. Попри те, що децентралізація формально скасована не була, вона була похована фактично. Про це свідчить проста логіка. Впровадження децентралізації призвело до зростання місцевих бюджетів. Відтак скорочення місцевих бюджетів свідчить про фактичну відмову від децентралізації. І якщо Вінниці Магдебурзьке право було надане ще 1640 року, то за президентства Порошенка його фактично поновили, а за президентства Зеленського його фактично забрали.

Владу, яку ми маємо наразі, не можна назвати демократією. Варто усвідомлювати різницю між назвами і реальним змістом явищ. Якщо на чолі президентської і пар-

ламентської гілок влади стоїть одна і та ж особа, слово «демократія» позбавляється будь-якого сенсу. Якщо розглядати історію саме через призму Магдебурзького права, то король Казимир III був більшим демократом, ніж Зеленський.

І хоч все це виглядає вкрай негативно, впадати у депресію не варто. Бо, як було написано на каблучці Соломона: «І це пройде».

Втім, треба усвідомлювати, що воно-то пройде, але не само собою. Філософ часів відродження Бенедикт Спіноза писав, що кожен суб'єкт має природне право на все, на що розповсюджується його сила. Така загальна архітектура буття. Світ дійсно існує у динамічній рівновазі дії і протидії. Кожен, хто отримав певні повноваження, прагне збільшити їх обсяг. Кожен, чий повноваження хочуть забрати, прагне їх захистити. Добровільно не відбувається ні втрата, ні набуття повноважень. Так влаштована дика природа, так влаштоване політичне життя. І самоврядування влаштоване так само. Змінюється тільки спосіб дії, але сила, що уручлює механізми життя в будь-якому середовищі, одна.

Чи можемо ми собі нашкодити, якщо будемо чинити спротив намаганням обмежити наше самоврядування? Відповідь — ні. Бо за відсутності спротиву наші права точно і невідворотно будуть втрачені. Активна позиція, навіть якщо вона недосконала, в чомусь помилкова, обмежує сваволу владної вертикалі. Думати, що може бути така влада, яка «має совість» і не зазіхає на вашу свободу — неприпустима легковажність. Це об'єктивний закон: якщо суб'єкт не воюватиметься, він мертвий, а мертвому чоботи не потрібні. Суспільство, що не пручається сваволі — мертве. До речі, саме це відбувається з росією. Влада росії зрозуміла, що суспільство там мертве, тому можна купувати в матерів синів за сім мільйонів рублів і знищувати їх на канібалістичній «спецоперації» абсолютно безкарно.

Щодо нас — ми безперечно живі. Ми довели це неодноразово на Майданах. А стосовно самоврядування, ми зможемо повернути собі Магдебурзьке право, як би воно не називалося, бо на нашій землі влада завжди буде розуміти, що відібрати в нас волю в неї сили не вистачить ніколи.

Дмитро ДІДКОВСЬКИЙ
Від редакції: а тим часом тема самоврядування та децентралізації залишається відкритою. Так що запрошуємо до дискусії на сторінках газети...

Хто прибере «мертву зебру»?

Наші читачі з міста Гайсин надіслали фото старої дорожньої розмітки, яка нібито вже не дійсна, але все ще залишається на асфальті, створюючи незручності та ризики для учасників руху.

Можливо, місцеві жителі вже знають, що це старий пішохідний перехід, яким користуватись не варто. Але приїжджі, намагаючись перейти дорогу в районі торговельного центру та вокзалу, іноді наражають себе на небезпеку. До того ж, перейшовши по червоно-білій «зебрі», необізнаний пішохід ще й впирається в невеличкий парканчик...

Аби з'ясувати, чия це розмітка та хто повинен її демаркувати, телефонуємо спочатку до Державного підприємства «Служба місцевих автомобільних доріг у Вінницькій області». Диспетчер пояснює, що їхня «парафія» лише за межею населеного пункту, а якщо в місті, то це питання або до облавтодору, або до міськради.

Турбуємо ще одну інстанцію. Представник ДП «Вінницький облавтодор» пояснює: «Ми як виконавці робити не можемо нічого вчинити, поки замовник (власник) не звернеться. Ми підрядники, якщо є договір — ми працюємо».

Треба визначити, кому належить цей шматок дороги. І вже відповідно до цього треба звертатися до власника. Якщо ми замовляємо ці роботи, ми з радістю виконаємо їх».

А виконавчів обов'язків начальника відділу містобудування, архітектури, ЖКГ, благоустрою та інфраструктури Гайсинської міської ради Віктор Юрчак розповів, що згадав ділянку — це одночасно і частина автошляху М-30, який належить Службі автомобільних доріг України, і міська вулиця Гайсина. За його словами, міська рада знає про цю проблему, але ще не знайшла способу її вирішення.

«Ми ставили світлофори, нанесли свою розмітку, але ця залишилась. Коли багато хазяїв, воно завжди не так... Ми звертались неодноразово, але суть не в цьому, а в тому, що вони не мають своїх засобів, у них всі роботи роблять експлуатуючі організації. Раніше автодор, а зараз, через тендерні процедури, здається, підприємство «Автострада». Але дорога їхня, дорожні знаки, розмітка — це все їхнє. Формально ми ними розпоряджатися не можемо. І якщо й будемо щось робити, то маємо робити за якісь невідомі кошти».

Фінансувати ми не можемо, це буде порушення. Ми б шукали варіанти, як це вирішувати благодійно або іншим способом, — каже Віктор Петрович. — До того ж, там специфічна ця розмітка, вона зроблена гарячим пластиком, тобто звичайними методами з нею не справляється. Я вже дізнавався варіанти — це або якоюсь невеликою фрезозою

по поверхні, або хімічним способом, але ніхто нічого конкретно не запропонував».

Отже, один із найоптимальніших варіантів вирішення проблеми такий: державні дорожники дадуть згоду, щоб за «поховання зебри» взялась міська рада, яка домовиться про оренду відповідної техніки у виконавців дорожніх робіт і зро-

бить цю роботу. Бо пробували замалювати чорною фарбою — машини фарбу здирають, а пластикова розмітка лишається...

«Ситуація досить специфічна, — додає Віктор Юрчак. — Якби звичайна розмітка, ми давно б це зробили, і не було б питань. Ми поставили відбійники, витратили кошти заради того, щоб люди не переходили. Але є настільки дисципліновані, які перелазять через турнікети і йдуть по цьому переходу. Я сам був свідком цього, але до цих людей немає жодних претензій — вони бачать перехід і переходять».

Багато де є подібні проблеми, і в умовах нестачі фінансування під час воєнного стану доводиться вирішувати їх «нестандартно», іноді на основі домовленостей між різними структурами, вишукуючи додаткові кошти. Бо, скажімо, ДП «Служба місцевих автодоріг» цього року взагалі не отримала коштів на експлуатаційне утримання і на ямковий ремонт дорожнього покриття».

Але й під час війни (всупереч війні!) повсякденне життя має тривати, інфраструктура має працювати і бути безпечною для громадян. Це стосується не лише доріг, а й прибирання льоду з дахів, дотримання правил протипожежної безпеки тощо.

Юрій СЕГЕДА

Ладжинська модель управління,

або Про адміністративну трайболізацію, фейкове місцеве самоврядування та державу в державі...

Традиційно на початку грудня в Україні відзначають День місцевого самоврядування, тож ця публікація покликана в першу чергу розкрити цілий ряд проблемних аспектів щодо місцевого самоврядування на прикладі міста Ладжин, що на Вінниччині. До того ж, минулого тижня тема теплового колапсу в Ладжині (після нещодавнього обстрілу рашистами місцевої ТЕЦ, в результаті якого 18 тисяч мешканців залишилися без тепла) була топ-новиною всіх національних ЗМІ.

Чому саме досвід Ладжини потребує вивчення та аналізу?

По-перше, Ладжин — це економічний центр області, 22% економіки Вінниччини зосереджено саме тут, тож Ладжин є однією з головних громад, яка дотує бюджети і є основою економіки області. Та і бюджет Ладжини кожного року входить у 5-ку кращих бюджетів України в перерахунку на душу населення і є бездотаційним.

По-друге, фактично Ладжин набагато раніше використав для себе всі переваги адмінреформи, оскільки після набуття статусу міста обласного значення в 2000 році отримав і повноваження, і відповідний бюджет, який формувался за зовсім іншими показниками, ніж в інших громадах.

По-третє, в Ладжині з 2000 року відсутнє підпорядкування районній раді та районній державній адміністрації, оскільки районний центр був у сусідньому Тростянці, відповідно, вся влада належала міській раді в особі міського голови на відміну від інших громад, де періодично змінювалась влада і районні еліти мали між собою досягати політичного консенсусу. У Ладжині натовість вся влада зосереджена в особі міського голови.

За 22 роки такої ситуації отримали такі наслідки: практично абсолютна адміністративна трайболізація, коли місто ніби «закрите» від держави і має свій «власний» погляд на розвиток, формування владної політичної монополії, та повної відсутності місцевого самоврядування як такого, оскільки тут відсутні будь-які механізми участі у місцевому самоврядуванні, крім голосування на виборах один раз на 5 років.

Багато хто може дорікнути, що така ситуація наразі існує чи не в будь-якій громаді. І з цією тезою можна погодитись, але частково. З одного боку, після реформи децентралізації громади отримали реальні фінанси та повноваження, а з іншого — держава абсолютно не надала жодних механізмів участі та впливу на місцеве самоврядування зі сторони жителів цих громад, тобто жодної правосуб'єктності люди не отримали.

Якщо в переважній більшості громад подібна до «ладжинської моделі» тільки формується, то в Ладжині ми можемо побачити навіть її «кінцевий результат».

Великі сподівання серед моїх колег по громадській роботі на законопроект народного депутата України Лариси Білозир, яким вона пропонує внести зміни до Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» та впровадити реальні механізми народовладдя або участі у місцевому самоврядуванні в Україні.

Якщо цей Закон стане реальністю, гадаю, що певний баланс інтересів у громадах буде досягнутий, а формування «надвлади» місцевими вождями буде істотно ускладнено.

Але повернімося до Ладжини. Тут із 2000 року, можна сказати, був «золотий бюджет», який дозволяв за 22 роки повністю модернізувати місто, вирішити питання альтернативного тепло- та водозабезпечення.

Але бюджет витрачався на буфонду та формування гарантованого політичного капіталу за рахунок стандартного набору «успішного керівника» будь-якої громади, коли як запит на розвиток громади пропонується не реальна, а фейкова модернізація — парки, клумби, фонтани, тротуарна плитка і т.д. замість вкладення коштів в інфраструктурні проекти та сучасну смарт-модернізацію.

Минулого року, для прикладу, Ладжин провів реконструкцію площі за 35 млн грн, хоча міг вкласти 45-50 млн грн в котельню та вирішити проблему альтернативного теплозабезпечення, чим забезпечити на майбутнє проблему з опаленням міста. Сьогодні місто виді-

лило на подолання наслідків надзвичайної ситуації, яка виникла, 92 млн грн, і мова йде про тимчасові антикризові вкладення.

Якщо говорити про модернізацію міста, то мова навіть не йде про технологічну модернізацію, як дехто думає, а в першу чергу, авангардом цих процесів має йти зміна суспільних відносин в громадах, і як наслідок — економічна, культурна, соціальна, політична модернізація. А з цим вже набагато складніше.

Створення смарт-міста (концепції розумного інноваційного міста з «зеленою економікою») без системи прямих комунікацій з громадою є абсолютно неможливим.

У Ладжині, як і в більшості громад, існує формальна Стратегія розвитку для «проформи», яка не передбачає жодної модернізації до 2025 року та вирішення питання заміни інженерних комунікацій, яким пів сотні років, та будівництва системи альтернативного опалення та водозабезпечення.

Вся суть Стратегії зводиться до одного твердження: «Ладжин — це місто енергетиків на Південному Бузі». Хоча ТЕС будувалась на 50 років і свій потенціал вже вичерпала.

До речі, цей документ розроблений громадою спільно з компанією ДТЕК.

Адміністративна трайболізація призвела до повного провалу адміністративної реформи в Ладжині, коли місцева влада її практично заблокувала, а центральна влада підтримала та в кінцевому результаті розділила «ладжинську економічну зону», яка мала всі передумови до формування потужної промислової агломерації, між 4-ма громадами.

Як наслідок, сусідні громади є дотаційними і є по факту «касами з видачі зарплати», а економічно-інвестиційний потенціал Ладжинської громади був істотно обмежений.

На сьогодні вирішити цю проблему можна тільки через реалізацію регіональних стратегій розвитку та співробітництва за участю 4-5 громад, і реалізувати це без участі держави неможливо.

Зрозуміло, що держава, реагу-

ючи на таку модель побудованих відносин, платила місту тією ж монетою. Це відбувалось періодично під час прийняття адміністративних рішень.

Наприклад, громада, яка дає 22% економіки області, не має власної міграційної служби, а всі органи виконавчої влади створені в сусідніх громадах.

Опорна лікарня створена в сусідньому Гайсині, хоча реально коштів для вкладення інвестицій в медицину у Гайсині немає внаслідок повністю дотаційного місцевого бюджету на відміну від Ладжини.

На прикладі міста можна побачити практично абсолютну відсутність побудованих взаємовідносин громади з державою в особі районної, обласної ради, державних адміністрацій, органів виконавчої влади. Так само відсутні будь-які взаємовідносини з сусідніми громадами, кожна з яких працює «сама в своїх інтересах».

З одного боку, «область» не втручається в місцеве самоврядування, з іншого — місцеве самоврядування віддане на поталу та пограбування місцевим суверенам, які всіляко намагаються будувати свою власну трайболізовану «державу в державі».

У результаті маємо тепловий колапс, про який я вже згадував на початку.

Так, ворог! Так, війна! Але потрібно розуміти, що станом на 24 лютого цього року ми вступили у війну разом із популістами-політиками, з тотальною корупцією, з економічними корпораціями-монополіями, з розбалансованою системою відносин держави та громад, з недосконалою економічною та політичною системою та багатьма іншими факторами.

Ми не можемо сьогодні швидко змінити ці речі, але повинні залучити розуміння і піаромати розуміння існуючої проблематики.

В Україні відбувається активна фаза 8-річної війни, і зрозуміло, що всі проблеми та прорахунки можна списати на війну. Але сьогодні ми пожинаємо наслідки не тільки ворожої агресії, а й побудованих нами недосконалих економічних, політичних, соціальних систем.

Тож ці речі замовчувати не можна, тим більше, що в умовах воєнного часу свобода слова, громадянське суспільство перебуває в режимі «не працює», і після завершення війни доведеться знову вести боротьбу також і за свободу слова, і за громадянське суспільство, які ми тимчасово поставили «на паузу».

Історія з містом Ладжин, яка, впевнений, мусить мати гарне продовження попри, здавалось би, негатив, який я презентував в цій публікації.

Вважаю, і для цього є всі об'єктивні чинники, Ладжин має найкращий туристично-рекреаційний та економічно-інвестиційний потенціал в області. Показник в 22% економіки регіону може перетворитись в 40% за умови тісної консолідації громади міста та держави навколо реалізації регіональної стратегії розвитку півдня Вінниччини з центром у Ладжині.

Попри місцеву автократію, історію про підвищений «коефіцієнт ватності» та ладжинський гонор, в Ладжині потужний «третій» та медіа-сектор, наявний потужний людський капітал з набагато більшим відсотком кваліфікованого освіченого персоналу, ніж в інших громадах.

Ладжин — це реально міське середовище, де виникають та постійно виривають культурні, спортивні, соціальні ініціативи, причому в більшості випадків до останнього часу без підтримки місцевої влади.

Ця публікація не про проблему з теплозабезпеченням, яка, можливо, стане гарним уроком для ладжинців на майбутнє, а про більш складні речі. Власне, це спроба подивитись на себе в дзеркало, адже після Перемоги в цій війні ми отримуємо зовсім іншу Україну, з набагато більшими проблемами, по-іншому побудованими суспільними відносинами, зовсім з іншими викликами та завданнями. Ми будемо одну з вами державою. І ми її відвоюємо у ворогів як зовнішніх, так і внутрішніх, які щедро нас обсіли.

Україна перемає! Але маємо перемоги також і самих себе у власній державі!

Андрій СКАКОДУБ

м. Ладжин

Посвята першокурсників-радіотехніків

У Вінницькому технічному фаховому коледжі відбулася посвята першокурсників радіотехнічного відділення в радіотехніку.

У трьох лабораторіях студенти збирали мікросхеми з радіоконструкторів, паяли смайлики-емблемки коледжу, а також збирали схеми Breakboard. Впоратись із завданнями їм допомагали четвертокурсники цієї спеціальності.

Ми це свято запровадили з метою показати нашим студентам першого курсу, наскільки це цікаво — працювати з різними пристроями електронного і радіотехнічного напрямку, — каже завідувачка радіотехнічного відділення Валентина Вернигора.

Цьогоріч до коледжу на денну форму вступили 360 студентів. Всього у ВТФК є 5 відділень, де викладають 8 спеціальностей — для кожного фаху своя посвята.

Директорка коледжу Світлана Василюк запевняє:

Радіотехніки — це надзвичайно затребувана спеціальність. Діти вже на першому курсі повинні чітко розуміти, чим вони будуть займатися в подальшому.

Для застосування студентських навичок на практиці навчальний заклад оснащений всіма необхідними пристроями.

Ми намагаємося підтримувати сучасне обладнання. Достатню кількість приладів наші студенти розробляють в рамках дипломних проєктів. Потім ці вироби залишаються в закладі освіти, і вже молодші курси продовжують по них навчатися, — каже викладач техноколеджу Сергій Цирульник.

На підтвердження успішного проходження курсу «Радіотехнікопчатківець» студенти отримали сертифікати.

Ольга КРИКУН

В історію села... на крилах лелек

У цього вбіленого сивиною чоловіка за спиною 78 років життя і більше піввіку педагогічного стажу. Це — заслужений вчитель України, «Відмінник охорони природи України», відомий орнітолог Анатолій Костогриз. Про себе він напівжартома каже, що в багатовікову історію рідного села Ялтушків «влетів на крилах лелек...». І на підтвердження цих слів розповідає про цікаве минуле з активного шкільного життя.

За фахом Анатолій Костогриз вчитель хімії та біології. Свого часу закінчив Черкаський педагогічний інститут, але доля так розпорядилася, що найбільше визнання прийшло до нього через позакласну роботу. Дев'ятнадцять років вів у школі гурток «Юні друзі природи» за напрямками «Білий лелека», «Ластівка сільська», «Грак», «Джерело». Це захоплення стало приємною і корисною справою його життя.

У Вінницькій області операція «Лелека» розпочалася 1969 року з ініціативи тодішнього директора Вінницького обласного будинку природи Євгена Івановича Жиліна, — згадує Анатолій Леонтійович. — Було проведено детальний облік гнізд і виявлено 1752 гніздівлі лелеки білого. Спочатку юні орнітологи нашої школи встановили у селі шість заселених гнізд і два незаселених, а в колишньому вже Барському районі — 64 гніздівлі. З роками поселення лелек в Ялтушків зросло до п'ятнадцяти гнізд, і тоді ми назвали своє село «столицею лелеки білого».

За завданням Інституту зоології Академії наук України і Вінницького товариства охорони природи ми з 1974 по 1992 роки проводили кільцювання лелеки білого, доглядали їхні гнізда та проводили вивчення біології цього птаха. За цей період обстежено 223 лелечих гніздівель і закільцьовано 621 лелеченя. Ми вели наукові спостереження між кладкою яєць і «виходом» пташенят.

Навчання учнів-орнітологів чимось нагадувало підготовку скелелазів. Дівчат на таку небезпечну роботу принципово не брали. Єдиний виняток Анатолій Леонтійович зробив для власних доньок Ірини та Мар'яни, які були його незмінними помічницями у веденні документації та виготовленні стендів-звітів про роботу гуртківців. У команді батька був і син Леонід, нині кандидат сільськогосподарських

наук. Він та сестра Мар'яна стали біологами, а Ірина — філологом.

Пригадую випадок, коли в сусідній Сеферівці ми діставались до гнізда на ясені та монтували на висоті дерев'яні драбини, які нам позичили місцеві жителі. Спочатку до шестиметрової драбини прив'язали чотириметрову, а верхню, триметрову, відвели драчками вбік, щоб обійти округлість гнізда і взяти пташенят в руки. На монтаж драбин затратили майже три години часу, ніхто, звісно, нікуди не поспішав. А справжнім героєм цієї події став тоді семикласник Коля Іськов. Хоч і використовувався ми страховальні мотузки і каску на голову, але я дуже переживав за його безпеку. Коли він втомлений зліз на землю, всі присутні зааплодували. Дуже шкода, що цей сміливий хлопець трагічно молодим загинув в автоаварії.

А ще пам'ятаю, як на прохання жителя Ялтушкова на вулиці Зарічній ми знімали із старої хати лелече гніздо і переносили його на зрізаного поряд ясеня. Це теж була виснажлива і ризикована робота, але все минулося добре. До речі, за весь час існування гуртка природолюбів ми не мали жодного випадку травматизму. За 19 років у нас було підготовлено 16 інструкторів по кільцюванню лелеки білого.

Цей дивовижний птах, поряд з гілочкою каліни, пшеничним полем та барвінком, як на мене, також є впізнаваним символом України. Найперше, вони гніздяться лише біля людей і якимось чином вловлюють людську енергетику, і коли людина відходить у засвіти, лелеки перестають там гніздитися. Так

було колись у мого діда Мусія, в селі Колосівка, де бузьки ставили гніздо доти, поки був живий дід. Коли ж його не стало, то наступного року птахи не вивели потомства, тоді й зовсім залишили обійства. А взагалі вважається, що лелеки горнуть до добрих людей.

Живучи століттями поруч, люди помітили чимало прикмет, пов'язаних з чорногузами. Кажуть, якщо птах рано прилетів — буде тепле літо. Починає непокоїтися — на погану погоду. Стоїть на одній нозі — до похолодання. Якщо лелеки навесні заклекотали в гнізді — час садити цибулю. Перед тим, як має здійснитися вітер, бусли довго кружляють біля своїх гнізд. А загалом у народі кажуть, лелека приносить тепло і забирє його з собою у вирій.

Хоч я вже два роки не працюю в школі, але постійно цікавився, як склалися життя моїх гуртківців. Сорок відсотків з них стали військовими, третина — біологами, а перший наш кільцювальник Василь Комар вивчився на геолога. У школі й досі зберігається чудовий стенд «Наші лелеки» з картою-схемою вісімнадцяти довколишніх сіл, де проводилися дослідження життя лелек.

На мою думку, найбільше цих білокрилих красенів треба любити за їх, так ми мовити патріотизм. Хоч як би зручно та затишно було в теплих краях, та все ж виводити потомство лелеки летять в Україну.

Отак би й нам, людям, навчитися в мудрих птахів «інстинкту» — завжди, й не лише при біді, повертатися.

Віктор ЗЕЛЕНЮК

Барська громада

Фото автора

Професіоналізм розпочинається з міцних знань

Рада директорів дала високу оцінку діяльності колективу ВСП «БФКТБ НТУ»

Однією зі складових вагомих досягнень ВСП «Барський фаховий коледж транспорту та будівництва НТУ» є плідна співпраця з роботодавцями. У цьому переконалися учасники засідання Ради директорів закладів фахової передвищої освіти Вінниччини, яке відбулося 23 листопада на базі БФКТБ НТУ.

Перед пленарною частиною зібрання очільник коледжу Йосип Кібітлевський ознайомив шанованих гостей з навчально-методичним і матеріально-технічним забезпеченням закладу. Експертиза коледжем приємно здивувала директорів, залишивши чимало гарних вражень. За їхніми словами, всі продемонстровані напрацювання є відображенням титанічної наполегливості праці колективу БФКТБ НТУ на чолі з його керманічем.

Так, необхідно докласти чимало зусиль, щоб, скажімо, навчальний кабінет був не просто затишною, укомплектованою аудиторією, а своєрідним мініпідручником завдяки оригіналь-

ним макетам розрізів агрегатів, естетично оформленим стендам, таблицям, сучасному обладнанню.

Додайте до цього ще широке використання інтерактивних засобів навчання, які допомагають підвищити ефективність освітнього процесу. Більшість з них, до речі, придбана роботодавцями. І за чималі кошти.

Чому ж керівники компаній, підприємств, бізнесових структур так охоче співпрацюють з ВСП «Барський фаховий коледж транспорту та будівництва НТУ» і вкладають кошти в осучаснення його матеріально-технічної бази?

Про це, власне, і йшлося під час пленарного засідання Ради директорів, яке розпочалося у читальній залі коледжу, а після оповіщення про повітряну тривогу — було продовжене в укритті.

Тема організації роботи закладів фахової передвищої освіти в сучасних умовах є досить актуальною. Тож про досвід у цьому питанні, виклики і перспективи роз-

повів Олег Домінський — кандидат педагогічних наук, доцент, голова Ради директорів ЗФПО Вінницької області.

Зокрема, він акцентував увагу на важливості надання студентам, окрім фахової підготовки за певною спеціальністю, ще й кваліфікацію робітника. Наприклад, у Барському фаховому коледжі транспорту та будівництва НТУ здобувачі освіти додатково опановують робітничі професії: слюсар з ремонту колісних транспортних засобів, слюсар з ремонту дорожньо-будівельних машин та тракторів, водій категорії «В», водій категорії «С», тракторист категорії «А1». Також мають можливість пройти сертифіковані курси з автомаларства.

Такий підхід до організації освітнього процесу забезпечує реалізацію принципу багатовекторності фахової передвищої освіти і підвищення конкурентоспроможності випускників коледжу на ринку праці.

Щодо практичної підготовки

майбутніх фахівців, то найбільш ефективною вона буде, звісно, на виробництві. Отож співпраця з роботодавцями — важлива ланка фахової освіти.

Директор ВСП «Барський фаховий коледж транспорту та будівництва НТУ» Йосип Кібітлевський поділився досвідом налагодження тісної взаємодії з провідними компаніями, підприємствами, на базі яких проходять виробничі практики студенти БФКТБ. Зокрема це «Автомагістраль-Південь», «Віннер Автомобілів», «Gekkon Hidromek», «Тойота-Україна» та інші.

У своєму виступі Йосип Едуардович наголосив, що коли роботодавець бачить, що здобувачі освіти отримують справді міцні знання, лише тоді він робитиме внесок у підготовку своїх майбутніх кадрів. Водночас у студента, який вже під час практики досконало знайомиться з виробництвом, отримує гідну заробітну плату, в разі зростає мотивація успішно навчатися. А вже професіоналізм розпочинається з міцних знань.

Докладніше про новий рівень взаємодії коледж-роботодавець розповіла учасниця засідання завідувачка навчально-виробничих практик ВСП «БФКТБ НТУ» Ольга Оржехівська.

«Шляхи зміцнення матеріально-технічної бази спеціальностей 193 Геодезія та землеустрій, 192 Будів-

ництво та цивільна інженерія і якісне набуття навичок на виробництві» - тема виступу завідувачки дорожньо-будівельного відділення коледжу Юлії Білик.

Про роль випускників-роботодавців у створенні сучасної матеріально-технічної бази коледжу поінформував кандидат технічних наук, завідувач автомобільно-механічного відділення БФКТБ НТУ Віталій Щербатюк.

Виступ викладача спецдисциплін коледжу Олександра Вольтриха був присвячений темі використання інноваційної системи віддаленого інтерактивного технічного навчання ELECTUDE для формування професійних компетенцій у сучасному автосервісі при підготовці і перепідготовці спеціалістів.

Підбив підсумки засідання директор Департаменту гуманітарної політики Вінницької обласної військової адміністрації Володимир Буняк. Він дав високу оцінку дійсною підвищенню якості роботи директора ВСП «Барський фаховий коледж транспорту та будівництва НТУ» Йосипа Кібітлевського та очолюваного ним колективу. Також окреслив перед керівниками закладів фахової передвищої освіти Вінниччини завдання, спрямовані на забезпечення проведення освітнього процесу в умовах воєнного стану.

Із сайту навчального закладу

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Реєстру, не зазначається суб'єктом господарювання) №20229199966

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

ОГОЛОШЕННЯ про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля

Повідомляємо про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, зазначеної у пункті 1 цього оголошення, з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності.

1. Планована діяльність

Планованою діяльністю передбачається будівництво руслового водозабору з насосною станцією потужністю до 3000м³/добу. Насосна станція у вигляді мокрого колодязя з двома погрузними насосами «GRUNDFOS» S1.80.125.300.4.62H витратою 20л/с та напором 40м. Лічильник холодної води PoWoGaz MWN DN200 встановлюється в камері переключення біля насосної станції. Будівництво водогону передбачається із поліетиленових труб діаметром 250 мм. Загальна довжина мережі водогону - 1600 м; максимальний діаметр - 250 мм; максимальна глибина - 1,8 м.

Проведення планованої діяльності здійснюється в межах ПЗС р. Південний Буг на території Вінницької міської ради Вінницького району Вінницької області. Територія, де передбачено будівництво водозабору технічної води (для протипожежних систем та технологічних процесів) та водогону для її подачі до території підприємства, розташована по вул. Гонти, яка починається від р. Південний Буг.

2. Суб'єкт господарювання

ТОВ «Картонно-паперова фабрика «Торгтехніка», код за ЄДРПОУ 43732948

Юридична адреса: 21032, Вінницька обл., місто Вінниця, вулиця Гонти, буд 35Д, контактна особа - Хващевська Людмила Володимирівна, тел.: (0432) 66 41 07, e-mail - torgtehnika88@gmail.com.

3. Уповноважений орган, який забезпечує проведення громадського обговорення

Управління розвитку територій та інфраструктури Вінницької обласної військової адміністрації за адресою: 21021, м. Вінниця, вул. В. Порика, 29, e-mail: uprter@vin.gov.ua, тел.: (0432)43-74-08.

Контактна особа: заступник начальника Управління - начальник відділу ОВД та CEO - Сивенюк Іван Миколайович

4. Процедура прийняття рішення про видачу плану планованої діяльності та орган, який розглядатиме результати оцінки впливу на довкілля

Дозвіл на виконання будівельних робіт, що видається Державною інспекцією архітектури та містобудування України; Дозвіл на спеціальне водокористування, який видається Державним агентством водних ресурсів України; Висновок з оцінки впливу на довкілля, який видається Управлінням розвитку територій та інфраструктури Вінницької обласної військової адміністрації відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

5. Строки, тривалість та порядок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, включаючи інформацію про час і місце усіх запланованих громадських слухань

Тривалість громадського обговорення становить 25 робочих днів (не менше 25, але не більше 35 робочих днів) з моменту офіційного опублікування цього оголошення (зазначається у назві оголошення) та надання громадськості доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації, визначеної суб'єктом господарювання, що передається для видачі висновку з оцінки впливу на довкілля.

Протягом усього строку громадського обговорення громадськість має право подавати будь-які зауваження або пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронному вигляді) та усно під час громадських слухань із внесенням до протоколу громадських слухань. Пропозиції, надані після встановленого строку, не розглядаються.

Тимчасово, на період дії та в межах території карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби (COVID-19), спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, до повного його скасування та протягом 30 днів з дня скасування карантину, громадські слухання не проводяться і не призначаються на дати, що припадають на цей період.

Громадські слухання (перші) відбудуться

(зазначити дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

Громадські слухання (другі) відбудуться

(вказати дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

6. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, що забезпечує доступ до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої доступної інформації щодо планованої діяльності

Управління розвитку територій та інфраструктури Вінницької обласної військової адміністрації за адресою: 21021, м. Вінниця, вул. В. Порика, 29, e-mail: uprter@vin.gov.ua, тел.: (0432)43-74-08.

Контактна особа: заступник начальника Управління - начальник відділу ОВД та CEO - Сивенюк Іван Миколайович

7. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, до якого надаються зауваження і пропозиції, та строки надання зауважень і пропозицій

Управління розвитку територій та інфраструктури Вінницької обласної військової адміністрації за адресою: 21021, м. Вінниця вул. В. Порика, 29, e-mail: uprter@vin.gov.ua, тел.: (0432)43-74-08.

Контактна особа: заступник начальника Управління - начальник відділу ОВД та CEO - Сивенюк Іван Миколайович

Зауваження і пропозиції приймаються протягом усього строку громадського обговорення, зазначеного в абзаці другому пункту 5 цього оголошення.

8. Наявна екологічна інформація щодо планованої діяльності

Звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності на 182 аркушах.

9. Місце (місця) розміщення звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації (відмінення від приміщення, зазначеного у пункті 6 цього оголошення), а також час, з якого громадськість може ознайомитися з ними

Ознайомлення зі змістом звіту ОВД можливе в робочі часи у приміщеннях:

1. ТОВ «Картонно-паперова фабрика «Торгтехніка» за адресою: 21032, Вінницька обл., м. Вінниця, вулиця Гонти, буд 35Д.

Контактна особа - Хващевська Людмила Володимирівна, тел.: (0432) 66 41 07.

2. Департамент комунального господарства та благоустрою Вінницької міської ради за адресою: Україна, 21050, Вінницька обл., м. Вінниця, вул. Соборна, 59

Контактна особа - Демченко Леонід Леонідович, тел. (0432) 59-52-71.

Повідомлення про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

1. Повна назва документа державного планування: Генеральний план та план зонування території с. Журава, с. Вахнівка, Турбівська селищна рада Вінницького району Вінницької області.

2. Орган, що прийматиме рішення про затвердження документа державного планування: Турбівська селищна рада Вінницького району Вінницької області.

3. Передбачувана процедура громадського обговорення:

а) дата початку та строки здійснення процедури - відповідно до п.5 ст. 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» громадське обговорення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки генерального плану та плану зонування території с. Журава, с. Вахнівка розпочато з дня їх оприлюднення, а саме 02 грудня 2022 року на сайті Турбівської селищної ради (<http://ttg.gov.ua/>) та триватиме 15 днів.

б) способи участі громадськості - громадськість в межах строку громадського обговорення

має право подати в письмовій формі (в тому числі в електронному вигляді) зауваження та пропозиції до заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки генерального плану та плану зонування території с. Журава, с. Вахнівка Вінницького району Вінницької області. Усі зауваження і пропозиції до заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки генерального плану та плану зонування території, одержані протягом встановленого строку, підлягають обов'язковому розгляду замовником. За результатами розгляду замовник враховує одержані зауваження або вмотивовано їх відхиляє.

в) Орган, до якого подаються зауваження і пропозиції, поштова та електронна адреси та строки подання зауважень і пропозицій - 22513 смт Турбів Вінницької області, вул. Миру, буд. 42, тел./факс: +38096-29-84-369, +38068-14-12-610, контактний email (сайту) e-mail: turbivrada@gmail.com

Зауваження та пропозиції до заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки генерального плану та плану зонування території надаються протягом 15 днів.

Селищний голова Соць І. В.

Додаток до рішення виконавчого комітету Хмельницької міської ради від 30 листопада 2022 р. №693

План діяльності виконавчого комітету Хмельницької міської ради з підготовки проектів регуляторних актів на 2023 рік

№	Назва	Обґрунтування необхідності прийняття	Строк підготовки	Підрозділ, відповідальний за розробку
1.	Про затвердження Правил розміщення зовнішньої реклами на території Хмельницької міської територіальної громади (нова редакція)	Приведення Правил у відповідність до вимог чинного законодавства	I квартал	Управління містобудування та архітектури міської ради

Із повним текстом рішення можна ознайомитися на вебсайті Хмельницької міської ради: <https://rada.ekhmilnyk.gov.ua> та в управлінні агроєкономічного розвитку та євроінтеграції Хмельницької міської ради (м. Хмельник, вул.Столярчука, 10).

Виконавчий комітет Хмельницької міської ради

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «НИВА» (СТОВ «НИВА») має намір отримати дозвіл на викиди в атмосферне повітря. Юридична адреса: 22722, Вінницька обл., Іллінецький р-н, село Красеньке, ВУЛИЦЯ СОБОРНА, будинок 21. Фактична адреса промислового майданчика: Вінницька обл., Вінницький р-н (Іллінецький р-н), село Красеньке, ВУЛИЦЯ СОБОРНА, будинок 21. Основними видами діяльності є - Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур (основний) Код КВЕД 01.11. Термін дії дозволу - необмежений. Основними джерелами викиду є зерносушарка, завальна яма, скальператор з циклоном, зерноочисна машина з циклоном, бункер охолодження зерна, бункер чистого зерна та зерновідходів, склади зберігання зерна (5 шт.), склад зберігання мінеральних добрив, резервуари зберігання КАС (5 резервуарів), резервуар рідкого фосфатного добрива.

Від джерел викиду в атмосферне повітря надходять такі основні забруднюючі речовини: речовини у вигляді твердих суспендованих частинок - 3 т/рік, НМЛОС - 1,49 т/рік, оксиди азоту (у перерахунку на діоксид) - 1 т/рік, азоту (1) оксид N2O - 0,1 т/рік, оксид вуглецю - 1,5 т/рік, сірки діоксид - 1,5 т/рік, метан - 10 т/рік, діоксид вуглецю - 500 т/рік, аміак - 1,5 т/рік. Загальний викид забруднюючих речовин в атмосферне повітря становить - 20,09 т/рік (без врахування вуглецю діоксид).

Із зауваженнями щодо обсягу викидів забруднюючих речовин звертатись протягом 30 календарних днів у Вінницьку обласну військову адміністрацію, за адресою: 21050, місто Вінниця, вул. Соборна, 70, тел. (0800) 216 433, електронна адреса: oda@vin.gov.ua.

Втрачений диплом ЗГ, №021443, виданий Вінницьким гуманітарно-педагогічним коледжем на ім'я Дремлюга Любов Анатоліївна, **вважати недійсним.**

Шановні читачі!
Пропонуємо до ваших послуг розміщення на сторінках нашої газети рекламних та інформаційних матеріалів, вітань до ювілеїв та сімейних свят

З питань реклами ви можете звернутися у рекламний відділ за телефоном 068-590-46-22

Головний редактор Олег КРИВОНОС, т. (068)-590-46-22
Засновник - Трудовий колектив редакції.
Видавець - ТОВ «Редакція газети «Вінниччина». Реєстраційне свідоцтво ВЦ №990-348-ПР, видане Головним територіальним управлінням юстиції у Вінницькій області 16 січня 2018 р.
Передплатний індекс 91672

ВЛАСНІ КОРЕСПОНДЕНТИ: Віктор ЗЕЛЕНЮК (Бар, Мур, Курилівці, Жмеринка) - (096) 603-66-78; **Микола КАВУН** (Іллінці, Липовець, Немирів, Оратів) - (096) 398-28-55.
Адреса редакції: 21100, м.Вінниця, Хмельницьке шосе, 7
Електронна адреса: vinnychina-gazeta@ukr.net

Розрахунковий рахунок: №UA593204780000026008924431157 у ПАТ АБ «Укргазбанк» м. Києва, МФО 320478, ЄДРПОУ 02471614.
Контактні телефони: (098)-124-53-92 - «гаряча лінія»; приймальня головного редактора - 66-13-36 (факс); головний редактор - 068-590-46-22; творчий відділ (журналісти) - 66-05-92; рекламно-комерційний, бухгалтерія - (0432) 66-05-25.

➤ Редакція може публікувати в порядку обговорення статті, не поділяючи точки зору автора.
➤ Автори надрукованих матеріалів відповідають за добір і точність наведених фактів і даних, інших відомостей. За зміст реклами відповідають рекламодавці.
➤ Передрук без погодження з редакцією «Вінниччини» не дозволяється.
➤ *** Позначаються матеріали, які друкуються на правах реклами.

Номер виготовлений у КЦ редакції газети «Вінниччина». Віддрукований у друкарні ТОВ «Діва-К», м. Вінниця, вул. Пугачова, 1, e-mail: druk33@ukr.net.
Тираж - 4536 прим. Зам. 35376.

Землякам – на фронт

У Черепашинцях приготували для українських захисників риби консерви та домашні оселедці. Про це розповідає сайт Калинівської міської ради.

П'ятсот кілограмів свіжої риби переробили жителі Черепашинецької громади на консерви та домашні оселедці. Усю рибу вилунали у громадському ставку. За вилування риби взяли місцеві чоловіки, які відвезли свій улов до місцевого кафе Наталії Бортник, яке перетворилося на «гарячий цех».

- Така акція у нас проходить не вперше, - розповідає виконуюча обов'язки старости Черепашинецького старостинського округу Наталя Черниш. - З перших днів війни наші люди плетуть сітки, роблять м'ясні та риби консерви, печуть смаколики. Перший раз чоловіки нашої громади ловили рибу у ставку десь на другий тиждень війни. Тоді ми вперше спробували роботи консерви з риби. Примищення, як і цього разу, надала Наталя Бортник, а до роботи взяли жінки нашої громади. Щось виходило, щось ні. Зате тепер ми маємо чітку технологію нашого «виробництва», якої дотримуємося.

І цього разу працювали дружно та завзято. З частини риби приго-

тували домашні оселедці, з решти – консерви. Чистять рибу, вимочують, маринують, розкладають у банки в кафе. А потім банки з консервами розбирають по домівках власники автоклавів та повертають уже готові консерви.

- Першу партію оселедців ми вже відправили двом нашим військовим на передову, - продовжує виконуюча обов'язки старости. - Також мешканці нашого села прийняли ще одне рішення – роздати по рибині, а риба у нас ловиться і по сім-десять кілограмів, кожній родині мобілізованих до війська. Адаже передати консерви чи оселедці кожному нашому захисникові ми не маємо можливості. Двадцять вісім сімей вже отримали гостинці від громади, з нового вилування відвеземо рибу й решті родин.

За словами Наталії Черниш, спільна праця об'єднує, згуртовує громаду. Раніше міська рада надавала громаді зарібок, а нині люди самі приносять кошти на закупівлю зарібка. Вони побачили, що в сільському ставку може вирости така велика риба і що її можна використати з користю для громади, а під час війни – для допомоги нашим військовим.

На крок ближче до перемоги

Цими вихідними у комунальному закладі «Вінницька гімназія №24» пройшов благодійний ярмарок-фестиваль «24Family». До ярмарку можна було долучитися у різний спосіб: це і продаж їжі, і виступ на концерті, і навіть проведення майстер-класів, які мали попит серед школярської аудиторії. Окрім їжі, учасники благодійного фестивалю також реалізували свої власноруч виготовлені прикраси, обереги, іграшки, свічки, новорічні аксесуари тощо.

На один день шкільна родина знову об'єдналася разом, аби спільними зусиллями, талантами та їх щедрою фінансовою винагородою підтримати своїх захисників у холодну пору року. Всі зібрані кошти та необхідні речі направлять для потреб 120 бригади ТРО та наших

вінницьких бійців, що стримують ворога на сході та півдні України.

- У колективі мого 9-В класу батьки та учні відповідально поставилися до благодійного фестивалю. Хтось допоміг коштами, а хтось, навіть в такий не легкий час, коли періодично вимикають світло, зробив свій «істівний» вклад у ярмаркову виставку. Діти разом із батьками випікали патріотичне імбирне печиво, виготовляли льодяники та ще багато різних смаколків, допомагали сервірувати та продавати принесені наїдки. Приємно, що вся наша виставлена продукція була успішно реалізована. Отож зібрана сума від нашого класу склала майже 5000 грн. Кошти були зараховані на рахунок благодійного фонду «Ветеранський простір», які незбаром підуть на потреби наших захисників. Я вважаю, що такі ярмарки потрібно організувати в першу чергу для того, аби допомогти нашим захисникам, по-друге – це класно та весело проведений час разом. Це реалізація себе як кулінара, волонтера, актора, співака, покупця, продавця. За допомогою таких ярмарків ми на крок ближче до перемоги, - наголосила класний керівник 9-В, вчителька української мови та літератури Олена Понедельнік.

Кожній дитині на ярмарку було чим себе зайняти. Одні бігали по майстер-класах, інші – дивилися концерт талантів, але ніхто не міг оминати ряди з солодощами. Дітлахів туди тягнуло, як бджілок до квіточок.

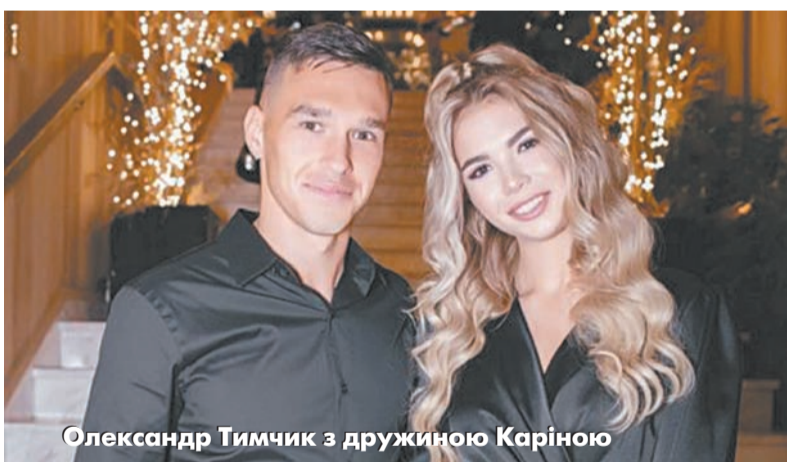

- Я придбав собі на ярмарку дві свічки ручної роботи, а моя сестра зробила собі у подарунок брелок з гравіюванням. Ми ще купували льодяники, солодку воду і піцу. Хочемо, щоб під новий рік ще провели подібний ярмарок, - розповів про свої враження від заходу учень четвертого класу Михайлик.

За кілька годин ярмаркової роботи від гімназії вдалося зібрати та передати до благодійного фонду майже 150 тис. грн. Сподіваємося, що ці кошти будуть ефективно використані для потреб армії.

Захід відвідала Вікторія МЕЛЬНИК
Фото автора

Із 24 голів киян 22 – подільські

Олександр Тимчик з дружиною Каріною

Нинішнього сезону надзвичайно цікава гольова статистика у футболістів кївського «Динамо». Якщо останніми роками найвлучнішим їх бомбардиром був вінничанин Віктор Циганков, то нині ним є калинівчанин Віталій Буяльський. Притому всі свої десять голів він забив без реалізації пенальті і лише на один пункт пропустив уперед Артема Довбика із «Дніпра-1», який тричі забивав одинадцятиметрові штрафні удари. У Віктора – шість уражень воріт, у тому числі - два пенальті.

Але, виявляється, це не всі вінницькі голи за динамівців. Ще один забив правий захисник команди і національної збірної України Олександр Тимчик (на фото). А він, як виявилося, є уродинцем села Крикливець колишнього Крижопільського району. Ще в дитячому віці вступав за команду «Поділля», на всеукраїнських змаганнях його гра сподобалась тренерам з міста Володимир-Волинський, тому саме через волинський

футбол цей нині вже 25-річний футболіст потрапив до «Динамо».

Ще одна цікавинка. Артем Беседін, який ще й нині часто виходить як центрфорвард у стартовому складі киян, не забив жодного гола не лише в цьому сезоні, а й на значному відривку попереднього. А ось молоденький нападник Владислав Ванат погнався за нашими вінничанами, маючи вже п'ять голів. Отакий вийшов «забивний трикутник». Звідкіля ж родом той Ванат? Виявляється, з Кам'янця-Подільського! Сусід недалеко. Як і Володимир Шепелев із сусідньої Одещини, який також забив цього сезону разок на киян. Скільки маємо – 23? Ще один гол на рахунок легіонера Джастіна Лонвейка.

Приємно, що саме вінничани «роблять погоду» в найбільш легендарній команді країни. Шкода лише, що навіть перша ліга тим часом для вінницьких команд залишається поки що мрією.

Микола КАВУН

Діти знайшли і віддали гроші

Незвичайний дарунок напередодні свого 87-річчя отримав житель села Обухів Мурованокуріловецької громади Федір Васильович Свитюк. Він загубив гроші, а їх знайшли діти-переселенці й повернули власнику.

Про цей випадок повідомив у корпункт «Вінниччини» староста Обухівського старостинського округу Василь Гук. «Це сталося в суботу 26 листопада, - сказав Василь Арсенійович. - Того дня літній чоловік прийшов на пошту отримувати пенсію і субсидію. Перерахував 3754 гривні, виписав газету, а решту поклав до кишені куртки. Можна лише уявити його розпач, коли виявив вдома втрату...»

А тим часом подальші події розгорталися таким чином.

Випадково на знахідку неподалік пошти натрапили підлітки Гліб та його молодший брат Макар. Вони одразу звернули увагу на прізвище в квитанції на газету і почали шукати власника. Пішли в місцевий магазин і стали розпитувати, хто він і де проживає. За вказаною адресою знайшли будинок Федора Свитюка, але його не було вдома. Потім діти вчинили дуже розумно –

віддали гроші поштарці Тетяні Пастух з умовою, що вона поверне загублене.

Гліб і Макар Куликови не місцеві. У квітні вони приїхали з татом Миколою, мамою Мариною і бабусею Зоєю в Обухів із Добропілля Донецької області. Глібу чотирнадцять років, а Макару – вісім з половиною.

- Я уже й не думав, що гроші знайдуться, це для мене дуже велика сума, - розповів телефоном Федір Васильович. - Якраз тоді проходила похоронна процесія, і я, пам'ятаю, витягував з кишені носовик, й заодно вислизнув згорток з грішми, добре, що загорнув їх у квитанцію. Уже в понеділок на ринку поштарка віддала мені всі гроші. Я прийшов до старости села і попросив організувати зустріч з цими благородними дітьми. Був лише Макар, а Гліб поїхав у гості до родичів на Донецьчину. Звісно, з вдячності я дав їм на цукерки, а батькам передав гли-

Федір Свитюк і Макар Куликов

боку вдячність за таке правильне виховання синів. Не знаю, чи всі дорослі змогли б так вчинити, а діти розчулили мене до сліз.

Віктор ЗЕЛЕНЮК
Фото Ірини Павлюк